

Аксубай районы Иске Кыязлы төп
гомуми белем бирү мәктәбе
педагогик кинәшмәсендә каралды һәм
кабул ителде.
“___” август 2022 ел.

Расланды
Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Кыязлы төп гомуми белем бирү мәктәбе
директоры _____/Залалтдинов И.Д/
Беркетмә № “___” август 2022 ел.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы “Иске Кыязлы төп гомуми белем бирү мәктәбе”
муниципаль бюджет белем бирү учреждениесенең мәктәпкә эзерлек төркеме өчен
2022-2023 уку елына эш программасы (МББ ФДББС буенча).

“Туганнан алып мәктәпкәчә” Мәктәпкәчә төп белем бирү программасы (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.. Васильева редакциясендә)
“Балалар бакчасының төп белем бирү программасы нигезендә төзелде”.

Тәрбияче: _____ Р.Ә. Жәләлетдинова.
_____ З.Г.Шәмсетдинова

Эчтәлек

1. Максатчан бүлек

1.1.Аңлатма язуы.....	4
1.1.1. Программаның максаты һәм бурычлары.....	4
1.1.2.Программаны формалаштыру принциплары һәм юллары.....	5
1.2. 6-7 яшьлек балаларның шәхси һәм яшъ үзенчәлекләре.....	6
1.3. Төркем эшчәнлегенә төп юнәлеш.....	8
1.3.1. Мәктәпкә әзерлек төркеменә йөрүче балалар исемлеге.....	9
1.4.Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтижәләре.....	9

2.Эчтәлек бүлеге

2.1.Белем бирү өлкәләре.....	11
2.1.1.“Социаль-коммуникатив үсеш” белем бирү өлкәсе.....	11
2.1.1.1. Мәктәпкә әзерлек төркемендәге балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү буенча перспектив план.....	12
2.1.2.Перспектив планнар	16
2.1.3 “Физик үсеш” белем бирү өлкәсе.....	40
2.1.4.“Сәнгати-эстетик үсеш” белем бирү өлкәсе.....	55
2.1.5. Сөйләм үсеш (сөйләм үстерү).....	67
2.1.6. Комплекслы- тематик план.....	78
2.4.Гаилә белән үзара бәйләнеш.....	84
2.4.1. Ата-аналар белән эшнә перспектив планы	86

3. Оештыру бүлеге

3.1. Мәктәпкә әзерлек төркеменә көндәлек режимы	88
3.2.Мәктәпкә әзерлек төркемендә төп белем бирү эшчәнлеге расписаниесе.....	90
3.3.Төркемнә социаль паспорты.....	91
3.4..Сәламәтлек-профилактика планы.....	92

3.5..Күңел ачу чаралары исемлеге.....	93
3.6..Программа һәм методика белән тәэмин итү.....	93
3.7..Үстерешле-предметлы тирәлек.....	95
3.8 .Кулланылган әдәбият.....	96

I. МАКСАТЧАН БҮЛЕК

1.1. Аңлатма язуы

Төркемнең эшчәнлеге төп белем бирү программасының үтәлешенә юнәлгән һәм түбәндәге документларга нигезләнә "Закон об образовании в Российской Федерации" (Принят 29 декабря 2012 года № 273-ФЗ);

- "Санитарно-эпидемиологическими требованиями к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных организациях" (Постановление от 15 мая 2013 года № 26 "Об утверждении СанПиН 2.4.1.3049-13");

- Приказ Минобразования Российской Федерации "Об утверждении Федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования" от 17.10.2013 № 1155;

- Закон РТ № 44 от 28.07.2004г. "О государственных языках РТ и других языках в РТ".

- Әлеге программа "Туганнан алып мәктәпкә кадәр". Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү Программасы (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясе астында) Москва «Мозаика-Синтез», 2010, "Балалар бакчасының төп белем бирү программасы", Шаехова Р.К. : Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы"на нигезләнәп төзелде.

1.1.1. Программаның максаты һәм бурычлары

Программаның төп максаты — баланың мәктәпкәчә балачагын тулыканлы уздыру өчен уңай шартлар тудыру; бурычлары - шәхеснең база культурасы нигезләрен формалаштыру, яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләренә исәпкә алып, психик һәм физик сыйфатларны һәрьяклап үстерү, хәзерге жәмгыятьтәге тормышка эзерләү, уку эшчәнлегенә алшартлар формалаштыру, мәктәпкәчә яшьтәге баланың тормыш иминлеген тәэмин итү.

Программада баланың шәхесен үстерүгә, балаларның сәламәтлеген ныгытуга һәм саклауга, шулай ук мәктәпкәчә яшьтәге балаларда патриотизм, актив тормыш позициясе, тормышта килеп туган төрле хәлләрдән чыгу юлларын таба белү, традицион кыйммәтләргә карата хөрмәт кебек сыйфатлар тәрбиялүгә аеруча игътибар бирелә. Әлеге максатлар балалар эшчәнлегенә төрле төрләр: уен, коммуникатив, хезмәт, танып белү-тикшеренү, продуктив (рәсем ясау, конструктив һ.б.), музыка белән шөгыйльләнү, уку процессларында гамәлгә ашырыла.

Программаның максатларына ирешүдә түбәндәгеләр беренче дәрәжә мөһим:

- һәрбер баланың сәламәтлеге, эмоциональ иминлеге һәм үз вакытында төрле яктан үсеше турында кайгырту;

- төркемнәрдә барлык тәрбияләнүчеләргә карата аларны аралашучан, яхшы күңелле, кызыксынучан, инициативалы, мөстәкыйльлеккә һәм иҗатка омтылучан итеп үстерергә ярдәм итәрлек кешелекле һәм яхшы мөнәсәбәт булдыру;
- балалар эшчәнлегенә төрле төрләрән максималь файдалану, тәрбия-белем бирү процессының нәтижәлелеген арттыру максатларында аларны интеграцияләү;
  - тәрбия-белем бирү процессын ижади оештыру;
  - белем бирү материалын куллануның вариативлыгы, һәрбер баланың кызыксынулары һәм сәләтләренә туры китереп иҗат эшен үстерергә мөмкинлек бирү;
  - балалар иҗаты нәтижәләренә хөрмәт белән карау;
  - мәктәпкәчә белем бирү төркемдә һәм гаилә шартларында балалар тәрбияләүгә бердәм якын килү;
  - балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәп эшендә мәктәпкәчә яшътәге балаларга белем бирү эчтәлегендә акыл һәм физик яктан көч килүләренә булдырмаучы, предметлы укуыту басымы ясамауны тәэмин итүче давамчанлыкны үтәү.

1.1.2. Программаны формалаштыру принциплары һәм юллары

Программада белем бирүнең бала шәхесен формалаштыруны тәэмин итүче һәм педагогны аның индивидуаль үзенчәлекләренә юнәлтүче үстерү функциясе беренче планга чыга. Программа балага карата гуманлылык һәм шәхес итеп карау мөнәсәбәтләрендә төзелгән һәм аның һәръяклы үсешенә, рухи һәм гомумкешлек кыйммәтләрен, шулай ук сәләтләрен һәм интегратив сыйфатларын формалаштыруга юнәлтелгән. Программада баланы туганнан алып мәктәпкәчә тәрбияләнүнең һәм аңа белем бирүнең барлык төп эчтәлек юнәлешләре комплекслы күрсәтелә.

Программаны формалаштыру принциплары

- баланың үсешенә ирешүне максат итеп куйган үсешкә китерүче белем бирү принцибына туры килә;
- фәнни нигезләнүчәнлек һәм гамәлдә кулланыучанлык принципларын исәпкә ала (Программаның эчтәлегенә яшь чорлары психологиясе һәм мәктәпкәчә педагогиканың төп нигезләмәләренә туры килә һәм, тәҗрибәләп күрсәткәнчә, массакуләм мәктәпкәчә белем бирү практикасында уңышлы гамәлгә ашырыла ала);
  - тулылык, зарурлык һәм житешлек критерийларына туры килә (житәрлек күләмдә «минимум» материал кулланганда, куйган максатлар һәм бурычларны хәл итәргә мөмкинлек биреп);
  - мәктәпкәчә яшътәге балаларга белем бирү процессының тәрбияви, үсеш һәм укуыту максатлары һәм бурычлары бергәлеген тәэмин итә, аларны гамәлгә ашыру барышында мәктәпкәчә яшътәге балалар үсешенә нигезен тәшкит итүче сыйфатлар формалаша;

- балаларның яшь мөмкинлекләренә һәм үзенчәлекләренә, белем бирү өлкәләренең үзенчәлегенә һәм мөмкинлекләренә туры китереп, белем бирү өлкәләренең интеграциясе принцибын исәпкә алып төзелә;
- белем бирү процессын коруның комплекслы-тематик принцибына нигезләнә;
- программалы белем бирү бурычларын өлкәннәр һәм балаларның уртак эшчәнлегендә һәм мәктәпкәчә яштыга балаларның мөстәкыйль эшчәнлегендә хәл итүне турыдан-туры белем бирү эшчәнлегенә кысаларында гына түгел, мәктәпкәчә белем бирүнең үзенчәлегенә туры китереп, режим моментларын уздырган вакытта да күздә тоталар;
- белем бирү процессын балалар белән эшләүнең яшь үзенчәлекләренә туры килгән формаларын куллану аша оештыруны күздә тоталар. Мәктәпкәчә яштыга балалар белән эшләүнең төп формасы һәм алар эшчәнлегенә әйдәп баручы төре булып уен исәпләнә;
- төбәк үзенчәлекләренә бәйле рәвештә белем бирү процессын төрлеләндерүгә юл куя;
- мәктәпкәчә яштыга барлык төркемнәр арасында һәм балалар бакчасы белән мәктәп арасында давамчанлыкны саклауны исәпкә алып төзелә

1.2. 6-7 яшьлек балаларның шәхси һәм яшь үзенчәлекләре

Сюжетлы-рольле уеннарда жиденче яшыкә чыккан балалар өлкәннәрнең эһәмиятле тормыш вакыйгаларын чагылдыручы катлаулы мөнәсәбәтләрен үзләштерә башлайлар. Мәсәлән, туй, бала туу, авыру, эшкә урнашу һ.б. Уен элементлары катлаулана, олы кешегә һәрвакытта да ачылып бетми торган мәгънә ала бара. Уен пространство катлаулана. Анда берничә үзәк булып, һәркайсының үз сюжет сызыгы була. Шулай ук вакытта балалар бергә уйнаган иптәшләренә үз-үзләрен тотышын барлык уен пространство буйлап күздән ычкындырмаса һәм кирәк вакытта уенның урынына бәйле рәвештә үзгәртүгә сәләтлеләр. Мәсәлән, бала киберчегә сатып алучы буларак кына түгел, ә сатып алучы әни яки сатып алучы шофер буларак мөрәжәгать итә. Рольне башкару рәвешен рольнең үзгәрүгә түгел, ә бу рольнең уен пространстводагы урыны белән дә билгеләнә. Мәсәлән, автобус йөртүче ролендә бала пассажирлар өстеннән командалык итә һәм шулай ук вакытта ЮХИДИ инспекторына буйсына. Әгәр дә уен логикасы яңа роль барлыкка килүен таләп итсә, бала, уен барышында үз ролен саклаган хәлдә, яңа рольне үз өстенә алырга мөмкин. Балалар теге яки бу уенчының ролен ничек башкаруына аңлатма бирә алалар. Балаларның сынлы сәнгать эшчәнлегендә әйләнә-тирә тормыштан һәм әдәби әсәрләрдән алып сурәтлэгән образлары катлаулана бара.

Рәсемнәр детальләшкәнрәк характер ала, аларның буяулар гаммасы байый. Кызлар һәм малайлар рәсемнәре арасында аермалык күзгә ташлана. Малайлар бик теләп техника, галәм, сугыш хәрәкәтләре һ.б. ясайлар. Кызлар, гадәттә, хатын-кыз образларын сурәтлиләр: принцессалар, балериналар, модельләр һ.б. Еш кына көнкүреш сюжетлары да очрый: әнисе һәм кызы, бүлмә күренеше һ.б. Педагогик яктан дәрәжә якин килгәндә, балаларда сынлы сәнгать өлкәсендә ижади сәләт формалаштырырга мөмкин. Кеше сурәте тагын да

детальләшкән һәм пропорциональ була бара. Күзләр, авыз, борын, кашлар, ияк ясала, кул бармаклары да барлыкка килә. Киёмнәре төрле детальләр белән бизәлгә мөмкин.

Мәктәпкә хәзерлек төркеме балалары төзү материалларыннан конструкцияләргә шактый югары дәрәжәдә үзләштерәләр. Алар сурәтләргә, шулай ук корылмаларны анализлауның гомуми алымнарын иркен үзләштерәләр, аерым детальләргә төп конструктив үзенчәлекләрен анализлап кына калмыйча, күләмле таныш предметлар белән охшатып, аларның формасын да билгели алалар. Ирекле корылмалар симметрияле һәм пропорциональ була башлый, аларны төзү күрәп ориентлашу нигезендә тормышка ашырыла. Балалар корылманын нинди эзлеклектә төзеләчәген һәм аның өчен нинди материал кирәк буласын бик яхшы күзаллылар һәм үзләре уйлап чыгарып яки уенның шарты буенча шактый катлаулы корылмаларны төзи алалар. Бу яшьтә балалар инде кәгазь битен бөкләүнең катлаулы формаларын үзләштерә һәм үз формаларын уйлап чыгаралар, ләкин моның өчен аларны махсус өйрәтергә кирәк. Эшчәнлекнең бу төре балаларның тирә-юньне күзаллауларын тирәнәйтү өчен бик зур әһәмияткә ия. Табигый материалдан конструкцияләү катлаулана. Балалар алдан уйлап, төрле мөнәсәбәтләргә чагылдырган, кеше һәм хайван фигуралары кергән бербөтен композицияләргә төзиләр.

Кабул итү сәләте үсә, ләкин балалар һәрвакытта да әйбернең берничә төрле билгесен берьюлы исәпкә алын бетерә алмыйлар. Образлы фикерләү сәләте үсә, ләкин үлчәм мөнәсәбәтләрен кабаттан торгызу бала өчен авырлык тудыра. Моңы тикшереп карыйк. Балаларга төрле урында 9 нокта ясалган үрнәкне яңадан ясарга кушабыз. Кагыйдә буларак, балалар рәсемдәгә нокталар, рәсемнәргә бер-берсе өстенә салганда, үрнәктәгә нокталар белән туры килми.

Гомумиләштерү һәм фикер йөртү күнекмәләре үсү дәвам итә, ләкин алар күп очракта ситуациянең күрсәтмә билгеләргә белән чикләнәләр. Уйлап чыгару сәләте дә үсә, ләкин бу зурлар төркеме белән чагыштырганда, шактый түбән. Моңы төрле йогынтылар белән, бигрәк тә балаларның образларын бертөрлөгә әйләндерүче массакүләм мәгълүмат чаралары йогынтысы белән аңлатырга була. Балаларның игътибарлылыгы арта бара. Алар кайбер эшчәнлек вакытында 30 ар минут игътибарларын туплап утыра алалар. Балаларның сөйләм, аның аваз ягы, грамматик төзелеше, лексикасы үсә. Бәйләнеше сөйләмнәргә дә шомара. Сөйләмнең бу яшьтә формалаша торган гомумиләштерү характеры да чагыла. Балалар актив рәвештә гомумиләштерүче исемнәр, синонимнар, антонимнар, сыйфатлар һ.б. куллана башлыйлар. Дәрәс оештырылган белем бирү процессы нәтижәсендә балаларда диалогик сөйләм һәм монологик сөйләмнең кайбер төрләргә үсә. Мәктәпкә хәзерлек төркемендә мәктәпкәчә яшь чоры тәмамлана. Балалар кешелек культурасының аерылгысыз өлеше булган әйберләр дөньясы белән танышалар; кешеләр белән позитив аралашу формаларын үзләштерәләр; укучы позициясе формалаша. Мәктәпкәчә яшәүнең ахырына бала шактый югары дәрәжәдәгә танып белүчәнлеккә һәм шәхес буларак үсешкә ия була. Бу сыйфатлар аның киләчәктә мәктәптә уңышлы укуын тәмин итә.¹ (246 бит)

1.3. Төркем эшчәнлегенә төп юнәлеш

Мәктәпкә эзерлек төркемендә барлыгы 1 бала. татар милләтеннән.

Бүген жәмгыятьтә катлаулы социаль-экономик процесслар бара, белем бирүнең кыйммәтләре һәм максаты тамырдан үзгәрә. Балаларга белем бирүнең бөтен өлкәләрендә дә актив, ижади, үзен үзгәрткән эзер торучы шәхес тәрбияләү таныла. Балаларның шәхси һәм социаль мөнәсәбәт позициясен күздә тотып, аларны мәктәпкә эзерләүдән күчү, мәктәпкәчә белем бирү нәтижәләрен күзаллавын үзгәрткән булыша. Нәтижелек: мәктәпкәчә яшьтәге балаларда кызыксынучанлык, активлык, мөстәкыйльлек сыйфатларын формалаштыра; ялгышларны уңышсызлыкларны жиңеп чыгарга эзерлек, яңа белем алырга, стандарт булмаган ситуацияләрдән чыгу юлын эзләргә омтылыш тудыра; үзе сайлаган эшкә җаваплылык, командада эшли белү, үзенә, башкаларга, жәмгыятькә, әйләнә-тирәгә ихтирамлы караш, кайгыртучанлык тәрбияли. Болар барысы да баланы мәктәпкә эзерләп кенә калмый, ә хәзерге жәмгыятьтә уңышлы мөстәкыйль эшләү өчен нигез булып тора. Билгеле, мондый нәтижеләргә ирешү өлкәннәрнең фикер йөртүендәге үзгәртеп корулар белән бәйле, педагоглар һәм ата-аналар үзгәртеп коруда үзләре башлап йөрергә тиеш. Шунлыктан, Программа педагог-бала-ата-ана мөнәсәбәтенә ориентлаштырылган.

Вариатив өлеш

Программаның вариатив өлеше З.М.Зарипова, Л.Н.Вәжиева, Р.С.Зөфәрова һ.б.төзгән «Туган телдә сөйләшәбез» уку-методик комплектына нигезләнеп алып барыла. Әлеге методик ярдәмлек балалар бакчаларында балаларга туган телне өйрәтү, сөйләм үстерү, әдәби телдә сөйләшү күнекмәләре булдыру юнәлешен тормышка ашыру максатын күздә тотып төзелгән. Ул түбәндәге бурычларны билгели:

- балаларны ана телендә дәрәҗә һәм яхшы итеп сөйләшкән өйрәтү;
- тел системасының фонетик, лексик, грамматик төзелеш дәрәҗәләрен формалаштыру;
- бәйләнешле сөйләм үстерү;
- тел һәм сөйләм күренешләрен аңлау (тоемлау) сәләте булдыру.

Икенчесе- Шаехова Р.К. "Авазларны уйнатып" методик кулланмасы максатчан рәвештә мәктәпкә эзерлек төркеме балаларын тәкъдим ителгән һәр сүзгә аваз анализы ясарга: сузык авазларны, калын һәм нечкә әйтешле тартык авазларны аера белергә, теге яки бу сүзгә барлыкка китергән авазлар рәтендә ориентлашырга, бирелгән модельләргә туры китереп сүзләр сайларга өйрәтә.

Сүзләргә аваз анализы - Программа таләп иткән уку эшчәнлегенә берничә адымын үз эченә алган бик катлаулы бурыч. Әлеге бурычны эффектив хәл итүдә "Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы: авазларны уйнатып" дип аталган эш дәфтәрләрен кулланабыз.

Рус телен өйрәтүне С.Гаффарованың "Изучаем русский язык" программасына нигезләнеп алып барабыз. Рус теленә өйрәтүнең төп бурычы: телдән аралашу, сөйләшүнең башлангыч белем һәм күнекмәләрен булдыру. Өйрәтү дәверендә балалар русча сөйләмне аңлай, кабул итә, өйрәнгән сүзләрен, грамматик формаларны, жөмлөләрне, катлаулы булмаган бәйләнешле сөйләм үрнәкләрен куллана белергә өйрәнәләр.

1.3.1. Мәктәпкә эзерлек төркеменә йөрүче балалар исемлеге

№ п/п	Баланың Ф.И.О	Туган көне һәм елы
Мәктәпкә эзерлек төркеме (6-7 яшь)		
1	Садиков Ильясаф Русланович	12.02.2016

1.4. Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтижәләре

Максат ориентирлары:

- Бала төп мәдәни чараларны, эшчәнлек ысулларын үзләштерә, эшчәнлекнең төрле төрләрендә — уенда, аралашуда, танып белү-тикшеренү эшчәнлегендә, конструкцияләүдә һ.б да инициатива һәм мөстәкыйльлек күрсәтә; үзенә шөгыл төрен, уртак эшчәнлек буенча катнашучыларны сайлап алырга сәләтле.
- Бала дөньяга, хезмәтнең төрле төрләренә, башка кешеләргә һәм үз-үзенә карата уңай мөнәсәбәткә ия, аңа үзенең урынын белү хас; яшьтәшләре һәм зурлар белән актив аралаша, уртак уеннарда катнаша.
- Килешүләргә, башкаларның ихтыяжлары һәм хисләре белән исәпләшсәргә, аларның уңышсызлыкларын бүлешсәргә һәм уңышларына сөенсәргә сәләтле, үз хисләрен, шул исәптән үзенә ышаныч хисен дәрәжә белдерә, каршылыкларны чишсәргә тырыша. Төрле мәсьәләләр буенча үз позициясен аңлатырга һәм якларга сәләтле.
- Уртак эшчәнлектә хезмәттәшлеккә һәм лидерлык, һәм башкару функцияләрен дә үтәргә сәләтле.
- Барлык кешеләрнең дә, социаль чыгышлары, нинди этник төркемгә керүләренә, дини һәм башка инануларына, физик һәм психик үзгәртүләренә карамастан, тигез икәннән аңлай.

- Башка кешеләргә карата эмпатиягә ия, мохтажларга ярдәмгә килергә эзер тора.
- Башкаларны тыңлый белә һәм башкаларның да үзен аңлауларына омтыла.
- Баланың хыялга бирелүе үсешкә ирешкән, ул эшчәнлекнең төрле төрләрәндә, һәм барыннан да элек уенда, гамәлгә ашырыла; уенның төрле формаларын һәм төрләрән уйный белә, шартлы һәм чынбарлыктагы хәлләрне аера ала; төрле кагыйдәләрне һәм социаль нормаларны үтәргә сәләтле. Килеп туган төрле хәлләрне тотып ала һәм аларны дәрәжә бәяли белә.
- Бала сөйләм теленә шактый оста, үзенң уйларын һәм теләкләрән белдерә, сөйләмне үзенң уйларын, хисләрән һәм теләкләрән аңлату өчен, аралашу вакытында сөйләм тизмәләре төзү, сүзләрдә авазларны аерып карау өчен куллана ала, балада грамоталылыкның алшартлары формалаша.
- Балада эре һәм вак моторика үскән; ул хәрәкәтчән, түзем, төп хәрәкәтләрне ясый белә, үз хәрәкәтләрән тикшерә һәм алар белән идарә итә ала.
- Бала ихтыяр көчән жыйрга сәләтле, эшчәнлекнең төрле төрләре вакытында социаль тәртип нормаларын һәм кагыйдәләрән үти ала, өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән мөнәсәбәтләрдә иминлекне саклау тәртибе кагыйдәләрән һәм шәхси гигиена күнекмәләрен үти ала.
- Башланган эш өчен җаваплылык сизә.
- Кызыксынучанлык күрсәтә, өлкәннәргә һәм яшьтәшләренә сораулар бирә, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләре белән кызыксына, табигать күре-нешләренә һәм кешеләр кылган гамәлләргә карата мөстәкыйль рәвештә аңлатмалар табарга тырыша; күзәтергә, экспериментлар ясарга һәвәс. Үзе турында, табигый һәм үзе яшәгән социаль дөнья турында башлангыч белемнәргә ия, балалар әдәбияты эсәрләре белән таныш, тере табигать, табигать белеме, математика, тарих һ.б. өлкәләр буенча элементар күзаллаулары бар; эшчәнлекнең төрле төрләре буенча, үзенң белем һәм күнекмәләренә таянып, карарлар кабул итүгә сәләтле.
- Яналыкны кабул итәргә эзер, ягъни белем алуга, алга таба мәктәптә, институтта укуга карата уңай мотивациягә омтылыш күрсәтә.
- Тормышка (аның төрле формаларында) хөрмәт белән карый һәм әйләнә-тирә мохит турында кайгырта.
- Әйләнә-тирә дөнъяның матурлыгына, халык сәнгате һәм профессиональ сәнгать эсәрләренә (музыкага, биюгә, театраль эшчәнлеккә, рәссамлык эшчәнлегенә һ.б.ш.) эмоциональ бәя бирә.
- Патриотик хисләр кичерә, үз иле, аның казанышлары белән горурлана, аның географик төрлелеге, күпмилләтлелеге, иң мөһим тарихи вакыйгалары хакында күзаллаулары бар.
- Үзе, гаилә, традицион гендер юнәлешләрен дә эченә алган традицион гаилә кыйммәтләре хакында беренчел күзаллауларга ия, үз женесенә һәм капма-каршы женескә карата ихтирамлы.
- Гомуми кабул ителгән элементар нормаларны үти, «нәрсә яхшы, нәрсә начар» булуы турында беренчел күзаллауларга ия, яхшы гамәлләр кылырга омтыла; өлкәннәрне хөрмәт итә һәм кечкенәләр турында кайгырта.

- Сәламәт яшәү рәвешә турында башлангыч күзаллауларга ия. Сәламәт яшәү рәвешән кыйммәт буларак кабул итә.

Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтижәләр буенча мониторинг

Программа үзләштерүнең арадаш нәтижәләре буенча мониторинг елына ике тапкыр үткәрелә. Программа таләпләренең балалар тарафыннан уңышлы үзләштерелүе чын эшчәнлек процессында бәяләнә, чөнки үсеш тасвирламасы булып теге яки бу мәгълүматның формаль үзләштерелүе генә түгел, ә аны практик эшчәнлектә куллана белү тора. Балаларның планлаштырылган нәтижәләргә ирешүе буенча мониторинг системасы арадаш нәтижәләргә һәм программаны үзләштерүнең йомгаклау нәтижәләрен бәяләүне күздә тотта.

2.ЭЧТӘЛЕК БҮЛЕГЕ

2.1. Белем бирү өлкәләре

2.1.1.“Социаль-коммуникатив үсеш” белем бирү өлкәсе.

Социаль-коммуникатив үсеш, әхлакый һәм рухи кыйммәтләргә кертеп, жәмгыятьтә кабул ителгән нормаларны һәм кыйммәтләргә үзләштерүгә; баланың өлкәннәр һәм яшьтәшләргә белән аралашуын һәм үзара бәйләнешән үстерүгә; мөстәкыйльлеген, максатчанлыгын һәм үз гамәлләрен үзә жайга салуын булдыруга; социаль һәм эмоциональ интеллектны, киң күңеллекне, хәлгә керә белүне үстерүгә, яшьтәшләргә белән уртак эшчәнлеккә әзерлек формалаштыруга, Оешмадагы балалар һәм өлкәннәр бергәлегә һәм үз гаиләләргә булу хисән һәм аларга ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләүгә; хезмәтнең һәм ижатның төрле төрләренә уңай караш формалаштыруга; көнкүрештә, социумда, табигатьтә үз-үзәнә имин тоту нигезләрен булдыруга юнәлтелгән² (48,49 бит).

2.1.2.“Танып белү үсешә” белем бирү өлкәсе

Танып белү үсешә баланың мәнфәгатләргә, кызыксынучанлыгы һәм танып белү омтылышы үсешән; танып белү гамәлләргә, аңы формалашуын; хыялы һәм ижади активлыгы үсешән; үзә, башка кешеләр, әйләнә-тирәдәгә объектлар, әйләнә-тирәдәгә объектларның үзлекләргә һәм үзара бәйләнешләргә (форма, төс, үлчәм, материал, яңгыраш, ритм, темп, микъдар, сан, өлеш һәм бөтенлек, тирәлек һәм вакыт, хәрәкәт һәм тыныч халәт, сәбәпләр һәм нәтижәләр һ.б.), туган жир һәм Туган ил турындагы беренчел күзаллаулары, халкыбызның социомәдәни кыйммәтләргә, Ватаныбызның традицияләргә, кешеләрнең уртак һәм гомуми йорты буларак Жир планетасы, аның табигатенең үзенчәлекләргә, дөнъядагы илләрнең һәм халыкларның күптөрлелегә турындагы күзаллаулары формалашуын күз алдында тотта⁵ (65 бит).

2.1.3. “Сөйләм үсеше” белем бирү өлкәсе

Сөйләм үсеше аралашу һәм мәдәният чарасы буларак сөйләмгә ия булуны; актив сүзлекне баетуны; бәйләнешле, грамматик яктан дәрәҗә диалогик һәм монологик сөйләмне; сөйләм ижаты үсешен; сөйләмнең аваз һәм интонация культурасы, фонематик ишетү сәләте үсешен; китап культурасы, балалар әдәбияты белән танышуны, балалар әдәбиятының төрле жанрлары текстларын ишетеп аңлауны; укырга-язарга өйрәтүнең алшарты буларак авазлы аналитик-синтетик активлык формалашуны үз эченә ала⁵.(93 бит)

2.1.4.“Сәнгати-эстетик үсеш” белем бирү өлкәсе

Сәнгати-эстетик үсеш сәнгать (сүз-тел сәнгате, музыкаль, сынлы сәнгать) эсәрләрен, табигать дөнъясын кыйммәт-мәгънә ягыннан кабул итү һәм аңлау алшартлары үсешен; әйләнә-тирә дөнъяга карата эстетик мөнәсәбәт барлыкка килүне; сәнгать төрләре турында элементар күзаллаулар формалашуны; музыканы, матур әдәбиятны, фольклорны аңга кабул итүне; әдәбиэсәрләр персонажларының кичерешләрен уртаклашуны стимуллаштыруны; балаларның мөстәкыйль ижади (сурәтләр, конструкцияләр-модельләр, музыкаль һ.б.) эшчәнлеген гамәлгә ашыруны күздә тоту⁵.(103 бит)

2.1.5 “Физик үсеш” белем бирү өлкәсе

Физик үсеш балалар эшчәнлегенең түбәндәге төрләрендә тәҗрибә булдыруны үз эченә ала: хәрәкәтләнү, шул исәптән координация һәм сыгылмалылык кебек физик сыйфатларны үстерүгә юнәлтелгән, организмның терәк-хәрәкәт системасын дәрәҗә формалаштыруга, тигезлек саклауга, хәрәкәт һәм организмга зыян салмаслык итеп башкарылган атлап йөрү, йөгерү, жиңелчә сикерүләр, ике якка да борылулар кебек күнегүләргә эшләр белән бәйлә хәрәкәт эшчәнлеге; спортның кайбер төрләре турында башлангыч күзаллаулар формалашуда, һ.б.⁵(130 бит).тне координацияләр, кулларның эре һәм вак моторикасына булышлык итүче, шулай ук төп хәрәкәтләр дәрәҗә һәм организмга зыян салмаслык итеп башкарылган атлап йөрү, йөгерү, жиңелчә сикерүләр, ике якка да борылулар кебек күнегүләргә эшләр белән бәйлә хәрәкәт эшчәнлеге; спортның кайбер төрләре турында башлангыч күзаллаулар формалашуда,х.б.

2.1.1.1. Мәктәпкә әзерлек торкемендәге балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү буенча перспектив план

№	Темасы	Максаты	ае
1.	Жәяүлеләр һәм пассажир-лар	Балаларда юлда, жәмагать транспортында үз-үзеңне тоту турында белемнәрен	сентябрь

	өчен кагыйдэлэр	булдыру.	
2.	Син- пассажир	Балаларга пассажирның кем булуын төшендерү.	
3.	Ш.Галиевның "Автобуста" шигырен уку. Жэмагать транспортында әдәплелек тәрбияләү	Жэмагать транспортында әдәплелек тәрбияләүне дәвам итү. Үз-үзеңнең һәм иптәшеңнең жэмагать транспортында тотышына нәтижә чыгарырга өйрәтү.	
4.	Юл хәрәкәте. Хәрәкәтле уен "Автомобиль һәм чыпчыклар"	Юл һәм андагы хәрәкәт турында балаларда башлангыч мәгълүмат бирү, юл кыркынычсызлыгы кагыйдәләрен яшь үзенчәлекләренә туры китереп аңлату, транспорт төрлеләге турында әйтеп узу.	
5.	Минем авылым.	Балаларны ориентлашырга өйрәтү, балаларның ике яклы хәрәкәтле юлны аркылы чыгу ту-рында белемнәрен киңәйтү, киңлектә динамик күзаллауны , күз үлчәмен, шартлы билгеләр (юл билгеләре) күргәндә фикерләүнең символик функцияләрен үстерү. Шәхси һәм жэмагать транспортында балаларның үзләрен тоту культурасы күнекмәләрен формалаштыру.	октябрь
6.	Шәһәр урамы.	Балаларның урамда үзләрен тоту кагыйдәләрен, юл хәрәкәте кагыйдәләре, транспорт төрләре турында белемнәрен ныгыту.	
7.	Авыл урамында транспорт хәрәкәтен күзәтү.	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/н таныштыруны дәвам итү, урамда дәрәс йөрергә өйрәнү, жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләрне истә калдыру, юл билгеләре турында белемнәрен ныгыту. Кибет, мәктәп, балалар бакчасы һ.б. урнашкан урыннарны белергә, аларга куркынычсыз бару юлын өйрәтү.	
8.	Транспорт төрләре (су транспорты, һава транс-порты); транспортлар ту-рында табышмаклар әйтешү	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/н таныштыруны дәвам итү, урамда дәрәс йөрергә өйрәнү, жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләрне истә калдыру, транспорт төрләре турындагы белемнә-рен ныгыту .	
9.	Дидактик уен "Сүзләр рәтен дәвам ит".	Фикерләү тизлеген тәрбияләү, предметларны классификацияләү күнекмәсен үстерү.	ноябрь
10.	Юл. Бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт	Балаларның жәяүлеләр өчен урамда йөрү кагыйдәләре, юлның транспорт йөри торган урыннарда юлны аркылы чыгу кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту; бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт, бүлү сызыклары төшенчәләре белән таныштыру.	

		Урамда үз-үзенне тоту культурасы күнекмэләрен тәрбияләү.	
11.	Ш.Галиевнең "Светофор-ның өч күзе" шигырен яттан өйрәнү.	Балаларның алган белемнәрен ныгыту.	
12.	Регулировщик - кем ул?	Регулировщикның кулына каралы-аклы таяк тоткан, күкрәгендә билгесе булган полиция хез-мәткәре булуын аңлату. Аның һәр хәрәкәтенә светофорның бер сигналына тәңгәл килүен өйрәтү.	
13.	"Жәяүле фәннәр мәктәбе"	Балаларны юл чатларында жәяүлеләрнең хәрәкәтен регламентлаучы юл билгеләре белән таныштыру	декабрь
14.	Шәһәр урамы.	Балаларны шәһәр урамы һәм аның төп өлешләре белән таныштыру. Сигналны тыңлый белү күнекмәләре, игътибарлылык тәрбияләү	
15.	Жәяүлеләр һәм пассажир-лар өчен кагыйдәләр. Дид./ у. "Билгеләрне урнаштыр"	Жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләр б\н таныштыруны дәвам итү. Балаларның юл билгеләре белән кызыксынуларын арттыру. Фигураларны танып белү, фикерләү сәләтен үстерү.	
16.	Экскурсия "Шәһәр урамнарында транспорт хәрәкәтен күзәтү".	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре белән таныштыруны дәвам итү, урамда дәрәс йөрергә өйрәтү; жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләргә өйрәнү.	
17.	Транспорт чараларының төрләре.	Балаларны транспорт төрләрен классификацияләү турында белемнәрен ныгыту.	январь
18.	Хәрәкәтле уен: "ЮХИДИ инспекторы һәм транспорт йөртүче"	Балаларның өлкәннәр (ЮХИДИ инспекторы, машина йөртүче) хезмәте турындагы белемнәрен ныгыту.	
19.	Казан шәһәрендәге метрополитен.	Метрополитен эше белән танышу, метро станцияләре, пассажирлар өчен кагыйдәләр турында сөйләү. Транспорт чараларын төрләргә классификацияләү буенча практик дәрәсләргә дәвам итү. Пассажирлар өчен кагыйдәләргә ныгыту	
20.	Хезмәт күрсәтүне белдерүче билгеләр.	Түбәндәге хезмәт күрсәтүне белдерүче билгеләрнең вазифаларын билгеләү буенча күнегүләр. "Автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү", "Автомобильләргә юу урыны", "Туклану пункты", "Хастаханә", "Автомобильләргә ягулык салу урыны", "Телефон", "Кунакханә яисә мотель", "Юл-патруль хезмәте посты".	февраль

21	Үстерешле уен "Артыгын алып куй"	Хезмэт күрсәтүне белдерүче билгеләр турындагы белемнәрне ныгыту. Фикерләүне үстерү.	
22	Тыючы билгеләр.	Балаларны "Транспорт белән керү тыела", "Борылу тыела", "Велосипедта хәрәкәт итү тыела", "Жәяүлегә хәрәкәт итү тыела", "Хәрәкәт тыела" тыючы билгеләре белән таныштыру; аларны башка билгеләрдән аерырга өйрәтү.	
23	Үстерешле уен: "Дәрәс итеп күрсәт"	Тыючы билгеләртурындагы белемнәрне ныгыту. Игътибарны, фикерләүне үстерү.	
24	Боеручы билгеләр.	Боеручы билгеләр белән таныштыру: "Жәяүле юлы", "Велосипед юлы", "Әйләнүле хәрәкәт", "Хәрәкәт уңга", "Хәрәкәт сулга", "Хәрәкәт турыга".	март
25	Юл билгеләренең рәсемен ясау.	Балаларның юлдагы билгеләр турындагы белемнәрен ныгыту, аларны танырга өйрәтүне дәвам итү.	
26	Мәгълүмат бирүче һәм махсус урыннарны күрсәтүче билгеләр.	Мәгълүмат бирүче һәм махсус урыннарны күрсәтүче билгеләр белән аларның кайда урнашу-лары һәм вазифалары белән таныштыру. "Автобус яисә троллейбус туктау урыны", "Жәяүле-нең юлны аркылы чыгу урыны", "Торак зона", "Торак зона чиге", "Туктау урыны", "Жәяүленең юлны жир асты аша чыгу урыны" һ.б.	
27	Үстерешле уен "Артык юл билгесе"	Балаларның юлдагы билгеләр турындагы белемнәрен ныгыту, аларны танырга өйрәтү. Логик фикерләүне үстерү.	
28	Юл әлифбасы.	Балаларның жәяүлеләрнең урамда хәрәкәт итү, юлны аркылы чыгу кагыйдәләре турындагы белемнәрен ныгыту; юлның транспорт йөри торган өлеше, аеру полосасы (сызыгы) дигән төшенчәләр. "Ясалма тигезсезлек" билгесенең вазифасы турындагы белемнәрне ныгыту.	апрель
29	Юл билгесен куй.	Балаларны юл билгеләрен (кисәтүче, тыючы, боеручы, хезмәт күрсәтүне белдерүче билгеләр) аера белергә өйрәтү; пространствода ориентлашу күнекмәләрен ныгыту, итгътибарлылык тәрбияләү.	
30	Шәһәр урамы.	Балаларның юл йөрү кагыйдәләре, төрле транспорт төрләре турында белемнәрен ныгыту; шул темага кагылышлы сүзләренә актив кулланышка кертү.	
31	Юл билгеләре рәсемнәрен ясау.	Балаларның юл билгеләре турындагы белемнәрен тулыландыру, баету, ныгыту.	

32	Мин –үрнэк жэяүле.	Балаларның юлларда, жәмәгать транспортында үзләрән тоту кагыйдэләре, юл хәрәкәтен жайга салу, юл билгеләрән һәм махсус хезмәт номерларын файдалану турындагы белемнәрән ныгыту	май
33	Участоктагы юлда велосипедта йөрү.	Балаларның белемнәрән практикада куллану.	
34	Уен мәйданчыгында таби-гый материаллардан (ком, кирпич һ.б.) урам төзү һәм анда балалар ясаган юл билгеләрән урнаштыру.	Балаларның алган белемнәрән ныгыту; киңлектә ориентлашу күнекмэләрән үстерү. Балаларның танып белергә кызыксынучанлыкларын, активлыкларын үстерү.	
35	"Могжизалы юллар" викторинасын үткәрү.	Балаларның юл йөрү кагыйдэләре буенча белемнәрән арттыру һәм үзләштерү дәрәжәсен тикшерү. Балаларның игътибарлылыгын, мөстәкыйль эзләнүен, ижади сәләтләрән үстерү.	

Перспектив план:

Иң гади математик күзаллаулар үстерү

• Сентябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәләш
1-атна	1 дән 10 га кадәр саннар; математик бирем	1 дән 10 га кадәр саннар турында белемнәрән ныгыту; математик биремнәрән чишәргә өйрәтү; математика шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		

	Зур һәм кечкенә билгеләре белән танышу; таякчыклар белән эш	Санау таякчыклары ярдәмендә квадрат һәм турыпочмаклык төзәргә өйрәтү; зур һәм кечкенә билгеләрен тиешле урынга дәрәҗә итеп урнаштыру;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
2-атна	Зур, кечкенә, тигез билгесе, биекле, кәгазь битендә ориентлашу	Зур, кечкенә, тигез билгесе турында белемнәрен ныгыту; предметның биеклеген чагыштырырга өйрәтү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
	Кушу, алу билгесе белән танышу; математик биремнәренә чишү	Кушу һәм алу билгеләреннән дәрәҗә итеп файдаланырга өйрәтү; математик биремнәренә чишәргә өйрәтү; математика шөгеленә кызыксыну тәрбияләү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	

-
-

Сентябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәләш
3-атна	Бирелгән сан буенча санарга өйрәтү;	Үрнәккә карап санный белергә өйрәтү; тигез, тигез түгел дигән төшенчәләренә аңлатуны дәвам итү; геометрик фигураларны кабатлау	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
	Геометрик фигуралар; вакытта ориентлашу	Геометрик фигураларны танып белүне дәвам итү; тәүлек өлешләрен өйрәнүне дәвам итү; математика шөгеленә кызыксыну тәрбияләү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
4-атна	Зур, кечкенә билгеләре, предметларны сан белән тәңгәлләштерү	Саннар арасындагы зур, кечкенә билгеләрен дәрәҗә итеп куярга өйрәтү; дәфтәр битендә ориентлашуны ныгыту	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	

	Логик биремнэр; геометрик фигуралар	Логик биремнэрне чишэргэ өйрэтү; геометрик фигуралар турында белемнэрен арттыру; математика шөгылэнэ кызыксыну тэрбиялэү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
--	--	---	--	--	--

Октябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтэлегэ:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1-атна	Предмет саны белән цифрны тәңгәлләштерү; математик бирем	Предмет саны белән цифрны тәңгәлләштерүне дәвам итү; математик биремнэрне чишүне ныгыту; математика шөгылэнэ кызыксыну тэрбиялэү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
	Математик бирем; вакытта ориентлашу	Математик бирем не чишүне дәвам итү; сэгать белән таныштыру; зур кечкенә билгеләрен кабатлау	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
2-атна	Предмет саны белән цифрны тәңгәлләштерүне дәвам итү; атна көннәре	Саннар арасында мөнәсәбәтләрне өйрәнүне дәвам итү; атна көннәре белән таныштыру; математика шөгылэнэ кызыксыну тэрбиялэү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
	Логик бирем; вакытта ориентлашу	Атна көннәре турындагы белемнэрен ныгыту; логик биремне чишүне дәвам итү; математика шөгылэнэ кызыксыну тэрбиялэү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
2-атна	Тәртип саны һәм бирелгән сан буенча санау; санны икегә	10 эчендә тәртип саны белән санауны өйрәнүне дәвам итү; бирелгән сан буенча санарга өйрәтү; 4 саннар	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	

	бүлү	арасындагы тигезсезлекне табаарга өйрөтү			
	Арифметик мисаллар чишү; биеклекне өйрөнү	Саннар һәм тиешле билгеләрне дөрөс итеп яза белергә ирешү; мәсәлөләрне чишә белергә өйрөтү; биеклекләрне линейка ярдәмендә үлчөргә өйрөтү; уйлау фикерләү сәләтен үстөрү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
3-атна	Санны икегә булү; геометрик фигуралар	Геометрик фигуралар белән таныштыруны дөвам итү; саннар арасындагы тигезсезлекне табарга өйрөтү; дәфтәрдә оваллар рәсемнөргә тэгъдим итү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	
4 -атна	Вақытта ориетлашу, мисаллар чишү Кабатлау	Кәгазь битендә ориетлашырга өйрөтүне дөвам итү; мисаллар чишү күнекмәләрөн ныгыту; уйлау, фикерләү сәләтен үстөрү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”	.	

Ноябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1-атна	11 саны белән таныштыру;	1 дән 10 га кадәр саннарны кабатлау; логик фикерләү сәләтен үстөрү; 11 санының ничек килеп чыгуын аңлату	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
2-атна	Логик бирем; вақытта ориентлашу	Яңа санау берәмлеге дистә белән танышу; сөгәтбелән таныштыруны дөвам итү; математика шөгьленә кызыксыну тәрбияләү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		

	Математик табышмаклар чишү; 11 санының 2 саннан барлыкка килүен аңлату	Геометрик фигураларны кабатлау; зур, кечкенә билгеләрен дәрәҗә итеп куя белергә ирешү; нокталар ярдәмендә куян ясыи алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
3-атна	12 саны вакытта ориентлашу	12 саны белән таныштыру һәм дистә төшенчәсен аңлату; 12 санын язарга өйрәтү; математика шөгыләнә кызыксыну тәрбияләү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
	Саннар арасындагы мөнәсәбәтләр; логик бирем, вакытта ориентлашу	Көзгә айлар: Сентябрь, Октябрь, Ноябрь турында белемнәрен ныгыту; мисаллар чишүне дөвам итү; 11 һәм 12 саны арасындагы мөнәсәбәтне аңлату	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
4-атна	Биеклек, логик бирем, геометрик фигуралар	Өчпочмакның элементлары белән таныштыру (ягы, почмагы, биек һәм тәбәнәк) төшенчәләрен ныгыту; мисаллар чишәргә өйрәтү +, - билгеләре ярдәмендә	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
	Биеклек, логик бирем, геометрик фигуралар (кабатлау)	Өчпочмакның элементлары белән таныштыру (ягы, почмагы, биек һәм тәбәнәк) төшенчәләрен ныгыту; мисаллар чишәргә өйрәтү +, - билгеләре ярдәмендә	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
5-атна	13 саны белән танышу; мисаллар чишү	Геометрик фигураларны кабатлау; 13 саны белән танышу һәм язарга өйрәтү; шакмакларга геометрик фигуралар ясыи алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		

	13 санын кабатлау	Геометрик фигуралар турында белемнэрен ныгыту; түгэрэкне 2,3,4 өлөшкө бүлүргө өйрөтү; шакмактан эт ясыи алууга ирешү	Е.В. Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
--	-------------------	--	--	--	--

Декабрь

Атналар	Тема:	Программа эчтөлөгө:	Өдөбият:	Үтөү срогы	Үтөлөш
1-атна	Мисаллар чишү; кушу, алу билгелэрен ныгыту	Мисалларны чишө һәм дөрес итеп укый белергө өйрөтү; кушу, алу билгелэре турында белемнэрен ныгыту; биек, тэбэнэк төшенчэлэрен өйрөтү	Е.В. Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
	Логик биремнэр, геометрик фигуралар	Кушу, алу билгелэрен дөрес итеп куя белергө өйрөтү; биек, тэбэнэк төшенчэлэрен ныгыту; логик фикерлэү сэлэтен үстерү; өчпочмак турында белемнэрен ныгыту	Е.В. Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
2-атна	14 саны белэн танышу; атна көннэре	14 санының килеп чыгуын аңлату; 14 санын язарга өйрөтү; логик мисалларны чишө алууга ирешү; кузаллау һәм фикерлэү сэлэтен үстерү; атна көннэре турында белемнэрен ныгыту	Е.В. Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		
	Атна көннэрен кабатлау; 14 саны белэн танышуны дэвам итү	Кузаллау һәм фикерлэү сэлэтен үстерү; атна көннэре турында белемнэрен ныгыту; 14 саны белэн танышуны дэвам итү; математика шөгылленэ кызыксыну тәрбиялэү	Е.В. Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		

Декабрь- Январь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
3-атна	15 саны белән танышу; предметларны саннар белән чагыштыру	15 санының килеп чыгуын аңлату; 15 санын язарга һәм укырга өйрәтү; эшлэгән эшкә нәтижә ясау; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”53-54 битләр		
	15 санынын кабатлау; геометрик фигуралар	Дәфтәр битендә ориентлаша белергә өйрәтү; геометрик фигуралар ярдәмендә пәси язарга ирешү; эшлэгән эшкә нәтижә ясау; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”54-55 битләр		
4-атна	1-15 кадәр саннарны кабатлау; мисаллар чишә белергә өйрәтү	1-15 саннары ярдәмендә мисаллар чишәргә ирешү; логик фикерләү сәләтен үстерү; эшне мөстәкыйль эшли алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”55-56 битләр		
	Логик мисаллар чишү; геометрик фигуралар	Оваллар ярдәмендә таныш предметлар ясыи алуға ирешү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү; эшлэгән эшкә нәтижә ясау	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”56-57 битләр		
<u>январь</u> 1-атна	16 саны белән танышу; биеклеп	16 санынын килеп чыгуын аңлату; 16 санын язарга һәм укырга өйрәтү; биеклепне линейка ярдәмендә үлчәп жавабын язарга ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”57-58 битләр		

	Вақыт белән ориентлашу; логик мисаллар чишү	Сәгатьләр ярдәмендә вақытны билгеләргә өйрәтү; логик мисаллар чишәргә өйрәтү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”58-59 битләр		
--	---	--	---	--	--

Январь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
2-атна	Математик табышмаклар; кушу, алу билгеләре	Математик табышмакларны чишә белергә һәм жавапларын яза белергә өйрәтү; мисалда кушу һәм алу билгеләрен дәрәс итеп куя белергә ирешү; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”59-60 битләр		
	9 санының төзелешен аңлату; геометрик фигуралар	9 санының төзелешен аңлатуны дөвам итү; өчпочмаклар ярдәмендә таныш предметлар ясау; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”60-61 битләр		
3-атна	17 саны белән танышу; тәртип саны буенча санау	17 санының килеп чыгуын аңлату; 17 санын язарга өйрәтү; күрсәтелгән сан ярдәмендә тәртип буенча санау; тигез, тигез түгел дигән төшенчәне аңлату	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” 61-62 битләр		
	Логик мисаллар чишү; вақытта ориентлашу Кабатлау.	Логик мисаллар чишкәндә фикерләү сәләтен үстерү; сәгать белән таныштыру (стрелка, циферблат); мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү Кушу-алуға мисаллар чишу.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”		

Февраль

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1-атна	18 саны белән танышу; дистә белән таныштыруны дәвам итү	Кушу һәм алу билгеләре ярдәмендә мисалларны дәрәс чишү; 18 санын язарга өйрәтү; дистә һәм 8 саны ярдәмендә 18 санының килеп чыгуын аңлату	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”65-66 битләр		
	Мисаллар чишү; геометрик фигуралар	Мисаллар чишкәндә кушу, алу билгеләрен дәрәс итеп урнаштыру; геометрик фигураларның якларын, почмакларын таба белергә өйрәтү; эшләгән эшкә нәтижә ясау	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”66-67 битләр		
2-атна	18 саны белән танышу; мисаллар чишү;	18 санының килеп чыгуын аңлату; 18 санын язарга өйрәтү; мисаллар чишә алуға ирешү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” 67-68 битләр		
	Ел фасыллары белән таныштыру; пронстранствода ориентлашу	Ел фасыллары белән таныштыруны дәвам итү; дәфтәр битендә ориентлаша белергә өйрәтү; эшләгән эшкә нәтижә ясый белергә өйрәтү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”68-70 битләр		

Февраль

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
3-атна	19 саны белән танышу; биеклек	19 санының ничек килеп чыгуын аңлату; 19 саын язарга өйрәтү; биеклекләре буенча предсетларны чагыштыру; кузаллау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”71-72 битләр		
	Логик мисаллар;	Логик мисалларны чишә белергә өйрәтү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү; эшлэгән эшкә нәтижә ясый белергә өйрәтү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”72 бит		
4-атна	19 саны белән танышуны дәвам итү; геометрик фигуралар	19 саны белән танышуны дәвам итү; квадраттан таныш предметлар ясый алуға ирешү; линейка ярдәмендә предметларны үлчәү; фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” 72-73 битләр		
	Биеклек; логик мисаллар	Дәфтәр битендә ориентлашып ат ясый алуға ирешү; логик фикерләү сәләтен үстерү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”68-69 битләр		

Март

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1-атна	20 саны белән танышу; мисалларны чишү	2 дистә белән таныштыру; 20 санын язарга өйрәтү; мисалларны чишкәндә тиешле билгеләрне дәрәс итеп куярга өйрәтү; кузаллау, уйлау сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”75-76 битләр		
	Логик мисаллар чишү	Логик мисаллар чишү алымнарын ныгыту; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү; эшләгән эшкә нәтижә ясай белергә өйрәтү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”76 бит		
2-атна	Арифметик мисаллар; биеклек, логик мисаллар	20 эчендә мисаллар чишәргә өйрәтү алымнарын ныгыту; арифметик мисаллар чишү; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” 76-77 битләр		
	Дәфтәр битендә ориентлашу; биеклекне үлчәү	Дәфтәр битендә ориентлаша белүне дәвам итү; линейка ярдәмендә биеклекләрен үлчә белергә өйрәтү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”77-78 битләр		
3-атна	Кушу һәм алу билгеләре белән танышуны дәвам	Кушу, алу билгеләрен мисаллар чишкәндә дәрәс итеп куллана белергә ирешү; линейка ярдәмендә	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”78-79 битләр		

	итү;биеклек	биеклекләрне үлчәү; табышмакларның жавабын таба белергә өйрәтү			
	Вақыт белән ориентлашу; саннарны предметлар белән чагыштыру	Сәгатьтән вақытны дәрәс итеп таба белергә өйрәтү; саннар белән предметларны чагыштыру; эшлэгән эшкә нәтижә ясыи белергә өйрәтү; күзаллау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”79-80 битләр		
4-атна	Вақыт белән ориентлашу; саннарны предметлар белән чагыштыру	Атна көннәрен кабатлауны дәвам итү; 20 эчендә мисаллар чишүне өйрәтү; предметларны саннар белән чагыштыруны дәвам итү; мисалларны мөстәкыйль эшли алуға ирешү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” 80-81 битләр		
	Геометрик фигуралар; дәфтәр битендә ориентлашу Кабатлау	Геометрик фигуралар турында белемнәрне ныгыту; дәфтәр битендә ориентлаша белүне дәвам итү; эшлэгән эшкә нәтижә ясыи белергә өйрәтү; күзаллау, фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”81-82 битләр		

Апрель

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1-атна	Предметларны саннар белән чагыштыру; пронстранствода ориентлашу	Предметларны саннар белән чагыштыруны дәвам итү; пронстранствода ориентлашуны ныгыту; логик фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”82-83 битләр		

	Логик мисаллар чишү;	Логик мисаллар чишүне дэвам итү; мисалларны мөстэкыйль эшли алуға ирешү; эшлэгән эшкә нәтижә ясый белергә өйрөтү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”83-84 битләр		
2-атна	Шаян биремнәрне чишү; вакытта ориентлашу	Шаян биремнәрне дөрөс итеп чишә белергә ирешү; яз айлары турында белемнәрен ныгыту; мисалларны мөстэкыйль эшли алуға ирешү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” 84-85 битләр		
	Математик табышмакларны чишү; мисаллар чишү	Математик табышмакларны чишүне дэвам итү; мисалларны мөстэкыйль эшли алуға ирешү; логик фикерләү сәләтен үстерү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет”85-86 битләр		
3-атна Кабатлау у Май	1-20 га кадәр саннарны кабатлау; предметларны саннар белән таныштыру Үткән темаларны кабатлау	Мисалларны чишүне ныгыту; 1-20 гә кадәр саннарны кабатлауны дэвам итү; эшлэгән эшкә нәтижә бирергә өйрөтү;уйлау, фикерләү сәләтен үстерү		Май	

Сөйләм үсеше (Грамотага өйрөтү буенча эзерлек)

Сентябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	Авазны сүздән интонация белән аерып алу.	Бирелгән аваз белән сүзләрне әйтү күнекмәләрен булдыру. Балаларны тәрбияче сөйләме белән кызыксынуларын хуплау. Тәрбияче булышлыгы белән уеннарда диалогик аралашуны жайга салу. Педагог тарафыннан интонация белән аерып алынган авазларны ишетергә өйрөтү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
2	Артикуляция һәм яңгырашлары буенча торган [ш] һәм [ж] авазларын чагыштыру	Балаларда бирелгән авазны аерып алу, артикуляция һәм яңгырашлары буенча якын торган авазларны чагыштыра белү (терминнарны кулланмыйча гына) күнекмәсен формалаштыру. Сүздән аерым авазларны интонация белән аерып алып әйтү күнекмәсен ныгыту. Балаларның сөйләмен гомумиләштерүче сүзләр (киемнәр, хайваннар, үсемлекләр) белән баету, һәм гомумиләштерә белү күнекмәсен булдыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
3	Сүздән [з] һәм [зь] һәм [ж] һәм [жь] авазларын аерып алу.	Шигъри юллардан аерым авазны интонация белән аерып алып әйтү күнекмәсен булдыру. Балаларны артикуляция һәм яңгырашлары буенча якын торган авазларны чагыштыга белү, калын (кырыс) һәм нечкә(ягымлы) әйтелә торган тартык авазларны ишетү һәм бер-берсеннән аера	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		

		белү күнекмәләрен үстерү. Сөйләмдә [з] һәм [зь]; [ж] һәм [жь] авазлары булган сүзләрне активлаштыру. Биремнәрне мөстәкыйль үтәргә омтылу өчен жирлек булдыру.			
4	Калын һәм нечкә әйтелә торга тартык [с] һәм [сь] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен булдыру. Тартык авазның калын яки нечкә әйтелешле булуын билгеләү ысулын үзләштерү. Танып белү эшчәнлегендә үзләштерелгән алгоритымны куллану күнекмәсен формалаштыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		

Октябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	[м] һәм [мь] авазларын ишетү һәм бер-берсеннән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Тартык авазның калын һәм нечкә әйтелешле ачыклау ысулы куллану күнекмәсен камилләштерү. Балаларның үзләренә якин булган темага, сөйләмнәрендә үткәннәренә тәэсирен чагылдырып сөйли белү күнекмәләрен камилләштерү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		

2	[н] һәм [нь]; [ң] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечклеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен булдыру. Тартык авазның калын һәм нечкә әйтелешле ачыклау ысулы куллану күнекмәсен камилләштерү. [ң] авазының үзенчәлеге белән таныштыру. Бирелгән авазга сүзләр уйлап әйтү күнекмәләрен ныгыту. Аралашу, игътибар белән тыңлау, ишетү, иптәшләренен жавабы белән килешү яки килешмәүләрен дустиңа әйтеп бирү күнекмәләрен формалаштыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
3	[р] һәм [рь] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Тартык авазның калын һәм нечкә әйтелешле ачыклау ысулы куллану күнекмәсен камилләштерү.[р]авазын камил әйтү күнекмәсен булдыру. Сүзләренен әйтелешләре ягыннан охшашлыгын,аермасын таба белү күнекмәләрен булдыру.Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәсен үстерү.Сарык, сыер, арыслан, бүре, керпе ,көңгерә сузләренә аваз анализы ясау.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
4	[п] һәм [пъ] авазларын ишетү	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы.		

	Һәм сүздән интонация белән аерып алу.	нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Тартык авазның калын һәм нечкә әйтелешен ачыклау ысулын куллану күнекмәсен камилләштерү.	эш дәфтәре №1.		
--	---------------------------------------	--	----------------	--	--

Ноябрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	[в] һәм [вь]; [w] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Татар теленә хас булган w авазының үзенчәлеге белән таныштыру	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
2	[г] һәм [гь]; [гъ] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Татар теленә хас булган г авазының үзенчәлеге белән таныштыру. Сүзнең беренче авазын аерып ала белү күнекмәләрен үстерү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
3	[х] һәм [хь]; [h] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны интонация белән аерып алу һәм калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Татар теленә генә хас булган h авазының үзенчәлеге белән таныштыру. Туган телнең үзенчәлекләрен	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		

		күбрәк белү теләге, кызыксыну уяту			
4	Сүз схемасы төзү. Аваз модельләрен кулланып, сүзләргә аваз анализы ясау	Авазларны шартлы билгеләр белән күрсәтеп, сүзнең схемасын төзү күнекмәсен бирү. Сүзнең беренче авазын аерып ала белү күнекмәсен булдыру. Сүзгә аваз анализы ясау ысулын аерып алу. “Схема”, “модель” төшенчәләрен үзләштерү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		

Декабрь

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	Сүзләренң төзелешен һәм мәгънәсен аңлату. Сүзләрдә авазның урынын билгеләү.	“Схема”, “модель” төшенчәләрен ныгыту. Бирелгән аваз кергән сүзләр сайлап алу күнекмәрен булдыру. Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәсен камилләштерү, модель буенча сүзләргә чагыштыру. Сүздә авазның урынын билгеләргә өйрәтү. Мәк сүзенә аваз анализы ясау.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
2	[ү] һәм [ә] авазлары кергән сүзләргә аваз анализы ясау. Күп мәгънәле сүзләр төшенчәсе белән таныштыру	Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәсен камилләштерү. Сүзне әйткәндә бирелгән авазны аерып алу, сүзләрдә бертөрле авазларны табып әйтү күнекмәләрен ныгыту. “Күп мәгъ-нәле сүзләр” төшенчәсе белән таныштыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		
3	Калын һәм нечкә әйтәлешле сүзләргә	Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәсен камилләштерү. Балаларның калын һәм нечкә авазларны парлап әйтә белүләрен	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.		

	чагыштыру.	ныгыту. Сүзләрне чагыштыра белү күнекмәләрен үстерү			
--	------------	---	--	--	--

Гыйнвар

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	Модельдә сузык авазларны, калын һәм нечкә әйтәлешле тартык авазларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәсен ныгыту. Бирелгән авазларга сүзләр сайлап алу, үз-үзенңне тикшерү күнекмәләрен камилләштерү. Күмәк әңгәмәдә катнашу теләге уяту. Сорауларга тулы җавап бирә алуларына ирешү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре		
2	Бирелгән авазлар модели буюнча сүзләр сайлап алу. Бер һәм төрле мәгънә белдерә торган сүзләрне куллану.	Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәсен ныгыту. Татар телендәге сүзләрдә һәм рус теленнән кергән сүзләрдә [о] авазының әйтәлешендәге үзенчәлекне үзләштерү. Фикер йөртү күнекмәләрен формалаштыру	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.68-69 бит		
3	Модельдә сузык авазларны, калын һәм нечкә әйтәлешле тартык авазларны аерып	Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәләрен ныгыту. Сүзнең авазлар составы белән аның моделенә бәйләнешен күрергә, авазлар составына туры килгән модельне сайлап ала белергә күнектерү. Татар телендәге сүзләрдә һәм рус теленнән кергән сүзләрдә	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.70-71 бит		

	күрсәтеп, сүзгә аваз анализы ясау. [ы] авазының үзенчәлеген үзләштерү.	[ы] авазының әйтелешендәге үзенчәлекне үзләштерү.			
--	--	---	--	--	--

Февраль

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	А, а хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы. Сүзләрнең төзелешен һәм мәгънәсен аңлату. Сүзләрдә авазның урынын билгеләү.	А, а хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. А, а хәрефен язуда күрсәтү күнекмәсен формалаштыру. Кул чугын һәм бармакларны язуга эзерләү. “Схема”, “модель” төшенчәләрен ныгыту. Бирелгән аваз кергән сүзләр сайлап алу күнекмәрен булдыру. Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәсен камилләштерү, модель буенча сүзләрне чагыштыру. Сүздә авазның урынын билгеләргә өйрәтү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Эш дәфтәре №2., 4-5 бит Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Эш дәфтәре №1., 42-43 бит		
2	[ү] һәм[ә] авазлары кер-гән сүзләргә аваз анали-зы ясау. Күп мәгънәле сүзләр төшенчәсе белән таныштыру Ү,ү	Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәсен камилләштерү. Сүзнә әйткәндә бирелгән авазны аерып алу, сүзләрдә бертөрле авазларны табып әйтү күнекмәләрен ныгыту. ”Күп мәгънәле сүзләр” төшенчәсе белән таныштыру. Ү,ү хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Эш дәфтәре №1.45-48бит Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Эш дәфтәре №2		

	хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	үзләштерү. Бер сүзнең модулен икенче сүзнең моделенә үзгәртә белү күнекмәләрен ныгыту. Ү, ү хәрефен язуда күрсәтү күнекмәсен формалаштыру. Чагыштыра белү күнекмәләрен үстерү.			
	ә] авазлары кәргән сүз-ләргә аваз анализы ясау Ә, ә хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы	Сүзгә аваз анализы ясау күнекмәсен камилләштерү. Сүзне әйткәндә бирелгән авазны аерып алу, сүзләрдә бертөрле авазларны табып әйтү күнекмәләрен ныгыту. Ә, ә хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. Ә, ә хәрефен язуда күрсәтү күнекмәсен формалаштыру. Бирелгән схема буенча сүзләр сайлый белүне ныгыту.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Эш дәфтәре №1.45-48бит Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2.,8-12 бит		
	У, у хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы	У, у хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. “Аваз”, “хәреф” төшенчәләрен урынлы куллана белү күнекмәләрен ныгыту. Бирелгән аваз буенча сүзләр уйлап әйтү күнекмәсен үстерү. Балаларда яңа белемнәр алу омтылышы уяту.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Эш дәфтәре №2 13-16бит		

Март

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	И, и хәрефе һәм аның хәрефләр	И, и хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы.		

	кассасындагы урыны, язылышы.	урынын үзлөштөрү. И, и хәрефен язуда күрсәтү күнекмәсен формалаштыру. Тизәйткечләрне ишетеп аңлау күнекмәсен булдыру.	Эш дәфтәре №2.22-26бит		
2	Ы, ы хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	Ы, ы хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзлөштөрү. Кулны дәфтәр битендә бирелгән үрнәк буенча хәрәкәтләнדרеп, басма Ы хәрефен язарга өйрәтү. “Аваз”, “хәреф” төшенчәләрен урынлы куллана белү күнекмәләрен ныгыту. Балаларда яңа белемнәр алу омтылышы уяту.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2.,27-31бит		
3	Э, э хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	Э, э хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзлөштөрү. Балаларның ижади сәләтләрен үстерү. Кулны дәфтәр битендә бирелгән үрнәк буенча хәрәкәтләнדרеп, басма Э, э хәрефен язарга өйрәтү. Игътибарлылык, хәтер үсеше өчен жирлек булдыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2 32-36 бит		
4	О,о хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	О,о хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзлөштөрү. Схемалар белән мөстәкыйль эшли белү күнекмәләрен булдыру. Житезлек, зирәклек сыйфатларын үстерү өчен жирлек булдыру. “Аваз”, “хәреф” төшенчәләрен урынлы куллана белү күнекмәләрен ныгыту. Балаларда яңа белемнәр алу омтылышы уяту. Сөйләмдә	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2.,37-40бит 44-48бит		

		антоним сүзләрне актив куллануларына булышлык итү.			
--	--	--	--	--	--

Апрель

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	Ө, ө хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	Ө, ө хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. “Аваз”, “хәреф” төшенчәләрен урынлы куллана белү күнекмәләрен ныгыту. Балаларда яңа белемнәр алу омтылышы уяту. Балаларда эшләнгән эшкә, үз-үзеңә контроль ясый һәм гадел бәя бирә белү ихтыяжы уяту.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №241-43.бит		
2	Я, я хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	Ике аваз кушылмасына тамга – Я, я хәрефе үзенчәлекләрен үзләштерү. Балаларда график язу күнекмәләре формалаштыру. Ижади характердагы уен – биремнәрнең үтәлешен камилләштерү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2.,49-51бит		
3	Ю, ю хәрефе һәм аның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы.	Авазга тулы характеристика бирүне таләп итүче биремнәрне үтәргә өйрәтүне дәвам итү. Ю, ю хәрефе үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. “Аваз”, “хәреф” төшенчәләрен урынлы куллана белү	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2.,52-54бит		

		күнекмэләрен ныгыту. Балаларда яңа белемнәр алу омтылышы уяту. Басма Ю, ю хәрефләрен язарга өйрәтү.			
4	Е, е; Ё, ё хәрефләре һәм аларның хәрефләр кассасындагы урыны, язылышы. Яңа сүзләр ясау ысулын үзләштерү.	Е, е; Ё, ё хәрефләре үзенчәлекләрен (баш, юл хәрефләр) һәм аларның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. Ике авазны бер хәреф белән билгеләү ысулын ныгыту. Яңа сүзләр ясау ысулын үзләштерү. Сузык авазларга карап, тартык авазларның калынлыгын, нечкәлеген билгеләү принцибын кабатлау. Туган телдә сүз байлыгын арттыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №2.,55-61бит		

Май

Атналар	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:	Үтәү срогы	Үтәлеш
1	[й] авазы белән таныштыру.[йу] һәм [йү] авазларының үзенчәлеген өйрәнү.	Төрле сүз төркөмнәрен кулланып төзегән жөмләрдән коллектив хикәя төзү күнекмәләрен үстерү. Балаларда бер-берсен игътибар белән тыңлый һәм дәрәс итеп сөйли белүгә омтылыш тәрбияләү. Сүзләргә аваз анализы ясарга, ике сүзнең моделе буенча чагыштыру анализлары ясарга өйрәтү.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1.78-79 бит		
2	[К] һәм[кь];[кь] авазларын ишетү һәм сүздән интонация белән	Балаларда сүздән авазларны интонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлардан аерып әйтү күнекмәсен үстерү. Тартык	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1. 13-14 бит		

	аерып алу.	авазның калын һәм нечкә әйтөлешен ачыклау ысулын куллану күнекмәсен камилләштерү.			
3	[ш] авазын сүздән интонация белән аерып алу.	Педагог тарафыннан интонация белән аерып алынган авазларны ишетү күнекмәләрен ныгыту. Авазны сүздән мөстәкыйль аерып алырга өйрәтү. “Аваз” төшенчәсен күзаллауны формалаштыру. Балаларның сүз байлыгын активлаштыру.	Шәехова Мәктәпкәчә яшьтөгеләр әлифбасы. эш дәфтәре №1. 6-7 бит		

Физик үсеш “Физкультура”

Сентябрь

Ат .	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	Мет. лит.	Вақы т	Үтәле ш
1	1	Колоннада йөгөрү, йөгөрүдән атлауга күчү күнекмәләрен искә төшерү; тигезлекне саклау, гәүдәне төз тоту турында искәртү; Тупны дәрәс ату төгәллеген үстерү. Тырышлык сыйфатлары тәрбияләү.	-гимнастик эскәмия буенча бер аяк янына икенче аякны күчәрәп туры бару, янчыкны башка куеп, тигезлекне саклап. -ике аякта шнур аша сикерү; -тупны ике кул белән шеренгада басып ату	№1, 8 б.		
	2		-Гимнастик эскәмия буенча янлатып, тугырылган туплар аша атлап йөрү; -Ике аякта туплар аша сикерү; - Шеренгада басып тупларны баш артыннан ату	№2, 9 б.		
2	3	Тигез йөгөрү, дистанция саклау осталыкларын үстерү; биеклеке сикергәндә(предметка кадәр сикерү) хәрәкәт координациясен үстерү; шнур	-Предметка кадәр сикерү; -Ике кул белән баш артыннан шнур аша тупны ату -идәнгә кагылымыйча шнур астыннан чыгу.	№ 4, 10-12 б.		

		астыннан чыгу күнекмэлэрен өйрөтүне дэвам итү;коллективизм сыйфатларын үстөрү.				
	4		-Ике аякта предметлар аша сикерү (предметлар бер сызыкка куелган) -Шеренгада басып тупны астан ату	№5, 12 б.	.	
3	5	Атлау һәм йөгөрүдә билгелэнгән почмакларны төгөл саклап борылу күнекмэлэрен формалаштыруны дэвам итү; туп белән күнегүлөрдә жиңеллек осталыгы бирү; гимнастик эскамиядә шуыша белүлэрен ныгыту; тырышлык тәрбияләү	-Бер кул белән тупны ату, һәм ике кул белән тоту -гимнастик эскәмиясе буйлап куллар белән тартылып, корсак белән шуышу -гимнастик эскәмия буенча тигезлекне саклап йөрү.	№7, 14-15 б.	.	
	6		-Тупны уң, сул кул белән чиратлаштырып ату, ике кул белән тоту -гимнастик эскәмия буенча шуышу(уч төбө, табан астына таянып “аюларча” -гимнастик эскәмия буенча йөрү, уртада эйләнүле борылыш ясап, атлауны дэвам итү	№8, 15 б.	.	
4	7	Сигнал буенча йөгөрү һәм атлауны чиратлаштырып хәрәкәт итү күнекмәсе бирү; гимнастик эскәмиядә учлар һәм тезлэргә таянып шуышу күнекмэлэре формалаштыру; жаваплылык хисе тәрбияләү	- гимнастик эскәмия буенча шуышу(уч төбө, тезлэргә таянып “) -гимнастик эскәмия буенча йөрү, уртада чүгэләү, кул белән чөбөклөп, басып йөрүне дэвам итү. -обручтан обручка сикерү.	№10, 15-16 б.	.	

	8		-Обруч аша уң, сул як белән үтү (обручның кырыена кагылмыйча) -Ян белән бер аяк янына икенче аякны күчереп йөрү -уң, сул аякта шнур аша сикерү.	№11, 17бит	.	
--	---	--	---	---------------	---	--

Октябрь

Ат	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	Мет. лит.	Вакыт	Үтәле ш
1	9	Предметлар аша йөрү, йөгерү осталыгын ныгыту, сикерүдә тигезлекне саклауда гимнастик эскәмиядә йөрү, күнегүләр башкару; тупны өскә ату һәм ике кул белән тотып алу күнекмәләрен үстерү; спортка мөхәббәт тәрбияләү.	-Уң һәм сул аякларда шнур аша сикерү - Гимнастик эскәмиядә йөрү (куллар баш артында, уртада чүгәләү, кулларны ян-якка жәю, кулларны өскә күтәрәп йөрешне дәвам итү -Кечкенә тупны өскә ату һәм ике кул белән тоту.	№13, 19-20 б.		
	10		-Гим.эскәмия буенча ян белән, башка янчык куеп йөрү, куллар билдә; -шнур аркылы уң, сул яктан ике аякта сикерү; -тупны парада басып ату	№14, 20-21 б.		
2	11	Сигнал белән юнәлешне үзгәртеп хәрәкәт итү күнекмәсенә күнектерү, эскамиядән ярым бөгелгән аякларга төшү алымнарын күрсәтү; туп белән хәрәкәт координациясен үстерү; сәламәтлек турында кайгырту.	-40 см биеклектән ярым бөгелгән аякларга төшү; -бер урында, алга таба барып туп белән идәрә итү (баскетбол варианты) - туры юнәлеш буенча уч төбенә, табан астына таянып шуышу(4-5 м.)	№16, 21-22 б.		

	12		-Гимнастик скамейкадан ярым бөгөлгән аякларга сикереп төшү -Бер кул белән идэндә алга таба барып туп йөртү, кэрзингә ике кул белән тупны кертү	№17, 22-23 б.	.	
3	13	Тезләрне югары күтәреп атларга күнектерү, турыга идәннән туп йөртеп баруны кабатлау (баскетбол алымы) алымнарын өйрөтү; гимнастик скамейкада шуышу күнекмәләрен ныгыту; сәламәтлек турында кайгыртырга өйрөтү.	-Туры юнәлеш буенча (баскетбол үрнәге) тупны йөртү -Гимнастик эскәмия буенча шуышу (ян-яктан кул белән тотып) -Гимнастик эскәмия буенча йөрү	№19, 23-24 б.		
	14		-Предметлар аша тупны йөртү - туры юнәлеш буенча, алга таба тупны йөртеп мүкәләп йөрү -гимнастик эскәмия буенча йөрү, куллар баш артында.	№20, 25 б.		
4	15	Хәрәкәтләнү темпын үзгәртеп йөрү осталыгын ныгыту, төрле якка таралышып йөгерүдә, өстәмә бирем белән мүкәләп йөрүдә күнектерү, тигезлекне саклау күнегүләрен кабатлау	-Туры юнәлеш буенча мүкәләү, тупны баш белән идәрә итеп; шнур астыннан мүкәләп чыгу; -предметлар аша ун, сул аякта сикерү -гимнастик эскәмия буенча йөрү, һәр бер адым саен кулны алдан, арттан чәбәкләү.	№22, 26-27 б.		
	16		-Аркага янчык салып гимнастик эскәмия буенча шуышу - ике аякта предметлар аша сикерү, ахырда обручка сикерү. -Башка янчык, кулларны билгә куеп, гимнастик эскәмия буенча йөрү	№23, 27 б.	.	

		Закреплять навык ходьбы со сменой темпа движения, Упражнять в беге враспынную, в ползании на четвереньках с дополнительным заданием; повторить упражнение на равновесие при ходьбе по повышенной опоре. Подвижная игра «Удочка»				

Ноябрь

Ат	№	Бурычлар	Төп хэрэкэтлэр төре	М. лит.		
1	17	Түгэрэк буенча атлау һәм йөгерү алымнарын камилләштерү; канат буенча ян белән йөрү, шнур аша сикерү осталыкларын үстерү; төркем белән эшлэргә өйрөтүне дэвам итү.	-Шнур буенча яе белән йөрү 2 ысул белән; -ике аякта шнур аркылы сикерү; -туп белән эстафета	№25, 28-31б.		
	18		-Канат буенча ян белән йөрү, куллар баш артында; -ун, сул аякта канат буенча алга таба сикерү; -ике кул белән кэрзингә тупны ату (баскетбол варианты)	№26, 31 б.		
2	19	Хэрэкэтләнү юнэлешен үзгэртеп йөсергә, кыска скакалка аша сикерергә, тупны бер-берсенә атуда, гимнастик эскэмия	-Кыска скакалка аша сикерү - гимнастик эскэмиядә учларга һәм тезлэргә таянып шуышу аркага янчык куеп	№28, 31-33 б.		

		буенча учларга һәм тезлэргэ таянып шуышырга күнектерү	-шеренгада бер-берсенэ баш артыннын туп ату			
	20		-Кыска скакалка аша сикерү; -туры юнөлеш буенча мүкэләп йөрү -шеренгада басып тупны тапшыру	№29, 33 б.		
3	21	Предметлар арасыннан борылмалы (“змейка”) алымы белән атларга һәм йөггергә күнектерү, туры юнөлеш тә туп йөртү алымнарын кабатлау, дуга аша үтергә күнектерү, жаваплылык хисләрә тәрбияләү.	-туры юнөлеш тә туп йөртү ; -дуга астыннан үтү; - кулларны баш артына куеп тутырылган туплар аша атлап йөрү	№31, 33-35 б.		
	22		-янчыкларны горизонталь якка ату (3-4 метр арадан); -туры юнөлеш буенча “аюларча” шуышу учларга, табан астына таянып; - башка янчык куеп гимнастик эскәмия буенча янлатып йөрү	№32, 35 б.		
4	23	Предметлар аша йөрү, йөггерү осталыкларын ныгыту ; гимнастик стенкага үрмәләп менергә , бер пролеттан икенче пролетка күчергә өйрәтү, сикерү белән күнегүләрне кабатлау.	-Гимнастик стенка буенча үрмәләп менү; - ике аякта шнур аша ун, сул яктан чиратлаштырып сикерү; - ян белән гимнастик эскәмия буенча йөрү	№34, 36-37 б.		
	24		- Гимнастик стенка буенча үрмәләп менү; -тупны ике кул белән кәрзингә ату. -аяк очларында тигезлекне саклап йөрү	№35, 37-38 бит		
5	25	Кулларны төрлечә куеп атларга, төрле якка таралышып йөггергә күнектерү, тигезлекне саклау күнекмәләренә	-Башка янчык куеп тутырылган туплар аша янлатып йөрү; -ике аякта предметлар арасыннан йөрү;	39-40 б		

		өйрөтүңө дэвам итү; ; тупны өскө ату һәм ике кул белән тотып алу алымын ныгыту; иптәшләрне ишетә белергә өйрөтүңө дэвам итү.	-кечкенә тупны бер кул белән өскө ату, ике кул белән тоту.			
--	--	--	--	--	--	--

Декабрь

Ат	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	М.лит.		
1	26	Гимнастик эскәмия буенча йөрү, куллар билдә, уртада чүгәләү, кулларны алга чыгару, басып хәрәкәтне дэвам итү; -шеренгада басып тупны ату; -шнур буенча алга таба барып ун, сул аякта сикерү.	Гимнастик эскәмия буенча йөрү, куллар билдә, уртада чүгәләү, кулларны алга чыгару, басып хәрәкәтне дэвам итү; -шеренгада басып тупны ату; -шнур буенча алга таба барып ун, сул аякта сикерү.	№2, 40 б		
2	27	Хәрәкәтләнү темпын үзгәртеп йөрергә ; ун, сул аякта чиратлаштырып сикерергә күнектерү; туп белән эстафетаны кабатлау.	-Алга таба барып ун, сул аякта чиратлаштырып сикерү; -Туп белән эстафета; -Эскәмия буенча уч төпләренә, тизгә таянып шуышу	№4, 41-42б.		
	28		-Предметлар аша ике аякта сикерү; -предметлар арасыннан тупны тәгәрәтү; -шнур астыннан ун, сул як белән үтү.	№5, 42 б.		
3	29	Хәрәкәтләнү темпын үзгәртеп йөрүне кабатлау; кечкенә тупны өскә атуда күнектерү, гимнастик эскәмиядә эчкә ятып шуышырга күнектерү, тырышлык сыйфатлары тәрбияләү.	-Тупны ун, сул кул белән өскә ату, ике кул белән тоту; -Гимнастик эскәмиядә эчкә ятып (ике кул белән скамейка кырына ябышу) шуышу ;	№7, 44-45 б.		

	30		-Парлап басып тупны ату; -предметлар аша уч төпләренә, тезләргә таянып мукәләү; -эскәмиядән матка сикерү	№8, 45 б.		
4	31	Түгәрәк буенча икенче якка борылып йөрү, йөгерүне кабатлау; гимнастик эскәмия буенча “аюларча” шуырга күнектерү, сикерү белән күнегүләрне кабатлау.	-Гимнастик эскәмия буенча шуышу, уч төбе, табан астына таянып. - янлатып гимнастик эскәмия буенча йөрү (башка кечкенә янчык куеп, куллар билдә) -ике аякта сикерү, тезләр белән ком тутырылган капчыкны игътибар тәрбияләү.	№10, 46-47 б.		
	32		-Гимнастик стенка буенча үрмәләү, икенче пролетка күчеп - тутырылган туплар аша тез башларын югары күтәреп атлау, куллар баш артында -кыска скакалка аша алга таба барып сикерү.	№11, 47 б.		

Январь

Ат	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	М. лит		
2	33	Түгәрәк буенча йөрү, йөгерүне , төрле якка таралышып йөрү, йөгерүне кабат-лау; тоткарлыклар аша ике аякта сикерергә күнектерү, жаваплылык хисе тәрбияләү.	-Гимнастик эскәмия буенча башка янчык куеп йөрү; -тоткарлыклар аша сикерү -залның бер ягыннан икенче якка тупны йөртү.	№13, 48-50б.		
	34		-Гимнастик эскәмия буенча йөрү, һәр бер адымда алдан, арттан кулны чәбәкләү. -Кыршаудан- кыршауга кушаяклап сикерү күнекмәсе бирү; предметлар арасыннан туп тәгәрәтү	№14, 50 б.		

3	35	Кул белән биремнәр эшләп йөрүне кабатлау, урыннан озынлыкка сикерергә күнектерү; туп белән күнегүләрне эшләүдә, гимнастик эскәмиядә шуышуда житезлек үстерү	-Урыннан озынлыкка сикерү ; -“Тупны тот” -туры юнәлеш буенча, тупны алга баш белән идәрә итү гимнастик скамейка да шуышу,туплы күнегүләрдә жи неллек тәрбияләү; игътибарны үс терү.	№16, 51-52б.		
	36		-бер урыннан озынлыкка сикерү; - Тупны стенага ату, тоту; -гимнастик эскәмия буенча аркага янчык куеп, уч төбе, тезләргә таянып мүкәләү.	№17, 52 б.		
4	37	Өстәмә биремнәр белән йөрү, йөгерүдә күнектерү (шнурлар аша атлау...); тупны өскә атып тотырга күнектерү, шнур аша үтүне кабатлау, тырышлык тәрбияләү.	-Кечкенә тупны бер кул белән өскә ату, ике кул белән тоту. -Шнур астыннан үтү ун, сул як белән -гимнастик эскәмия буенча ян белән шакмаклар аша үтү.	№19, 53-55б.		
	38		-Тупны шеренгада бер-берсенә ату - туры юнәлештә мүкәләү -аяк очында, предметлар аша йөрү, куллар билдә	№20, 55 б.		
5	39	Юнәлешне үзгәртеп атлау, йөгерүне кабатлау; дүртаяклап мүкәләргә күнектерү; сикерү белән күнегүләрне кабатлау.	-Гимнастик эскәмия буенча мүкәләү, аркага янчык куеп, уч төбе, тезгә таянып - рәттән куелган эскәмияләрдән парлап житәкләшеп йөрү ; -төрле ысул белән кыска скакалка аша сикерү	№22, 56-57 б.		

Февраль

Ат	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	М. лит.		
1	40		-Предметлар аша дүртаяклап мүкәләү;	№ 23,		

			-гимнастик эскэмиянең рейкасы буенча йөрү, куллар баш артында; - ике аякта кыршаудан кыршауга сикерү.	57 б.		
2	41	Күтәртелгән опорада өстәмә бирем эшләп йөргәндә тигезлекне саклауга күнектерү; сикергәндә идәннән дөртле этенү күнекмәсен ныгыту; туп ату күнегүләрен кабатлау.	-Гимнастик эскэмия буенча йөрү, тутырылган туплар аша атлап -Шеренга аркылы бер кул белән уртага тупны ату,ике кул белән тоту. -Ике аякта кыска шнурлар аша сикерү	№25, 58-59 б.		
	42		-Гимнастик эскэмиянең рейкасы буенча йөрү -Предметлар аша сикерү ун, сул аякта. -Түгәрәк буенча тупны тапшыру(ун якка-сул якка)	№26, 59 б.		
3	43	Куллар өчен күнегүләр эшләп йөрү һәм йөгерүдә күнектерү; бер аяктан икенчесенә сикерүне өйрәнү; кара-каршы басып туп атуда күнектерү; кыршау яки дуга эченә керүне кабатлау.	-Ун, сул аякта чиратлашып сикерү, алга таба . -Шеренгада басып, ике кул белән күкрәктән тупны ату. -Кыршау (дуга) астыннан үтү	№28, 60-61б.		
	44		-Предметлар арасыннан ике аякта, ун, сул аякта сикерү -Уч төбе, тезгә таянып предметлар арасыннан мүкәләү -Парлашып басып тупны ату	№29, 61б.		
4	45	Хәрәкәт темпын үзгәртеп йөрүне кабатлау; түгәрәк буенча аякны алмаштырып (берсендә) сикерүдә, янчык атуда, гимнастик стенага менүдә күнектерү; Күтәртелгән опорада өстәмә бирем эшләп йөргәндә тигезлекне саклауны кабатлау.	-Гимнастик стенка буенча үрмәләү, икенче пролетка күчеп аска төшү -парлашып янәшә торган гимнастик эскэмияләр буенча йөрү(кулга кул тотынып, буш кул билдә) - идәндә яткан кыршауга ун, сул кул белән янчыкларны ату;	№31, 62-63 б.		

5	46		-Гимнастик стенка буенча үрмәләү, икенче пролетка күчеп -Гимнастик эскәмия буенча йөрү, тутырылган туплар аша атлап, ун, сул аяк белән -ун, сул кул белән янчыкларны төбәп ату.	№32, 63 б.		
---	----	--	---	---------------	--	--

Март

Ат .	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	М. лит.		
1	47	Предметлар аша йөгергә, йөггергә, күтәртелгән опорада өстәмә бирем эшләп йөргәндә тигезлекне саклауда күнектерү; сикерү биремнәрен, туп белән эстафетаны кабатлау.	-Кара-каршы килеп гимнастик эскәмия буенча йөрү, уртага барып житкәч кирегә борылып китү -Сикерү(шеренгада) -Туп белән эстафета “Тупны тапшыр”	№1, 71-72 б.		
2	48		-Гимнастик эскәмия буенча колонна буйлап тупны алага, артка күчереп атлау -Алга таба ун, сул аякта сикерү -Туп белән эстафета	№2, 72б.		
3	49	Колонна буенча бер-бер артлы атларга, йөггергә, төрле якка таралышып йөггергә күнектерү, сикерү, мүкәләү белән күнегүләр, туп белән биремнәрен кабатлау	-Кыка скакалка аша алга таба сикерү -Тупны бау өстеннән ике кул белән ату , туп идәнгә кагылганнан соң тоту. -Шнур астыннан үтү, идәнгә кагылмыйча.	№4, 73-74б.		
	50		-Шнурлар аша сикерү -Парлашып басып тупны ату -Дүртаяклап гимнастик эскәмия буенча мүкәләү (уч төбе, табан астына таянып)	№5, 74б.		

4	51	Биремнэр үтэп йөрүне кабатлау; горизонталь якка янчык атуда күнектерү; күтэртелгэн опората йөргөндө һәм үрмэлэгөндө тигезлекне саклау күнегүлөрөн кабатлау.	-Горизонталь якка янчык ату -Туры юнөлөш буенча дүртаяклап мүкэләү “Кем тизрәк” -Гимнастик эскәмия буенча башка юнчык куеп йөрү	№7, 75-77 б.		
	52		-Горизонталь якка янчык ату -Дүртаяклап гимнастик эскәмия буенча мүкэләү (уч төбө, тезлэрг таянып, аркага янчык куеп) -Предметлар арасыннан йөрү еланча, башка янчык куеп)	№8, 77 б.		
5	53	Биремнэр үтэп йөрү һәм йөгөрүне кабатлау; гимнастик стенага менүдө күнектерү; сикерүне һәм тигезлекне саклау күнегүлөрөн кабатлау.	-Гимнастик стенага менү -Туры юнөлөш буенчаун, сул аяк белән чиратлаштырып тутырылган туплар аша атлау -Ун, сул аякта предметлар арасыннан атлау.	№10, 78-79 б.		
	54		-Шнур астыннан турылап, янлатып үтү -Тупны тапшыру- эстафета “ Шеренгада тупны тапшыр” -Кыска скакалка аша алга таба сикерү	№11, 79 б.		

Апрель

Ат	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	М. лит.		
1	55	Йөрү һәм йөгөрү уен күнегүлөрөн кабатлау; тигезлеккә, сикерү, туп белән күнегүлөрне кабатлау.	-Гимнастик эскәмия буенча атлау (һәр бер адым саен тупны алдан, артка күчерү); -Алга таба барып ике аякта шнур буенча сикерү;	№13, 80-81 б.		

			-Шеренгада тупны ату.			
	56		-Гимнастик эскэмия буенча ян белән, башка янчык куеп, уртада чүгәләп, кулларны алга чыгарып, басып, алга таба атлау; -Кыска скакалка аша бер урында, алга таба барып сикерү; -Парада басып тупны бер-берсенә тапшыру	№14, 81 б		
2	57	Йөрү һәм йөгөрү күнегүләрен уабатлау; йөгөрөп килеп сикерүдә, бер-беренә туп атуда күнектерү.	-Йөгөрөп еракка сикерү -Парада басып тупны ату -Дүртаяклар мукәләү “Кем тизрәк шакмакка”	№16, 82-83 б.		
	58		-Йөгөрөп буйга сикерү -Туп белән эстафета “Тапшыр –утыр” -Төркемләп шнур астыннан үтү	№17, 83б.		
3	59	Колоннада берәмләп йөрүдә, парлап тезелүдә, янчык атуда, шуышуда, тигезлек саклауда күнектерү	-Янчыкны еракка ату -Гимнастик эскэмия буенча дүртаяклап шуышу(янчык аркада) -Алга таба ике аякта сикерү	№19, 83-85б.		
	60		-Еракка янчыкны ату -Дүртаяклап шуышу предметлар арасыннан (уч төбе, тезләргә таянып)	№20, 85б.		
4	61	Биремнәр үтәп йөрү һәм йөгөрүне кабатлау; тигезлекне саклауга, сикерүдә, туп белән күнегүләрен кабатлау.	-Шеренгада басып тупны ату -Йөгөрөп еракка сикерү -Башка янчык куеп, предметлар арасыннан аяк очында йөрү	№22, 86-8 б.		
	62		-Ун, сул аята чиратлаштырып сикерү -Парада басып тупны бер-берсенә ату -Уен белән күнегү “параны тот”	№23, 87 б.		

Май

Ат	№	Бурычлар	Төп хәрәкәтләр төре	М. лит.		
1	63	Йөрү һәм йөгөрү күнегүләрен, күтәртелгән опорада йөргәндә тигезлекне саклау, алга таба бер аякта сикерүне, стенкага кече туп атуны кабатлау.	-Гимнастикэскәмия буенча йөрү, тупны алдан, артка күчереп -алга таба бер аяктан икенче аяк белән сикерү -Кечкенә тупны стенага ату, тоту	№25, 87-88 б.		
	64		Гимнастик эскәмия буенча кара каршы килеп йөрү, уртада алмашынып күчү -Тупны өскә бер кул белән ату, ике кул белән тоту. -Предметлар арасыннан сикерү шеренгада “Кем тизрәк”	№26, 88-89 б.		
2	65	Хәрәкәт темпын үзгәртеп йөрүдә һәм йөгөрүдә, урыннан сикерүдә күнектерү; туп белән күнегүләрне кабатлау.	-Бер урыннан еракка сикерү. -алага таба адым белән атлап тупны бер кул белән йөртү -Кыршауга туры, ян белән үтү	№28, 89-90б.		
3	66	Колоннада берәмләп, түгәрәк буенча йөрүдә һәм йөгөрүдә; таралып йөрүдә һәм йөгөрүдә; янчыкны еракка атуда, сикерүдә, тигезлекне саклауда күнектерү.	-Янчыкларны еракка ату -гимнастик эскәмиянең рейкасы буенча йөрү -Дүртаяклап гимнастик эскәмия буенча мүкәләү	№31 91-92 б.		
	67		Ун, сул кул белән янчыкларны ату “Кем ераграк ата” -Шнур астыннан турылап, чнлатып үтү -Предметлар арасыннан юашка янчык куеп аяк очында йөрү.	№32, 92 б.		

4	68	Сигнал буенча биремнәр үтәп йөрүне һәм йөгерүне ныгыту; гимнастик стенага менүне кабатлау; күтәртелгән опорада йөргәндә һәм сикергәндә тигезлекне саклауда күнектерү.	-Гимнастик стенка буенча икенче пролетка күчеп үрмәләү -Гимнастик эскәмия буенча, шакмаклар аша атлап йөрү -Кеглилар арасыннан ике аякта сикерү	№34, 94-95 б.		
	69		-“Аюларча” гимнастик эскәмия буенча мөкәләү -Предметлар арасыннан сикерү ун, сул аякта. - Ян белән, башка янчык куеп предметлар аша йөрү	№35 94-95 б.		
5	70		-“Аюларча” гимнастик эскәмия буенча мөкәләү -Предметлар арасыннан сикерү ун, сул аякта. - Ян белән, башка янчык куеп предметлар аша йөрү	№35 94-95 б.	.	

Сэнгати-эстетик үсеш :Кисеп ябыштыру,эвэлэү

Сентябрь

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/эвэлэү/ Үтэү срогы Үтөлөш	Тема: “Ирекле тема ” Программа эчтэлеге: балаларга узлэре телэгэн эйберне эвэлэргэ кирэклеген анлату. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 54 бит	Тема: “телэк буенча “Балаларны уз телэклэре буенча кисэргэ ойрэту . Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 71бит	Тема: “Козге ковер “ кайчы белэн эшлэу алымнарын ныгыту,тослэрне дорес итеп сайлый алуга ирешу. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в подг.гр.” 37 бит	Тема: “Яшелчэлэр Программа эчтэлеге: пластилиннан яшелчэлэр эвэлэргэ ойрэту Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 32бит

Октябрь

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
	Тема: “гэлинкэдэ жилэк-жимешлэр” Программа эчтэлеге: симмет-рик фигураларны кисеп алуны ныгыту:матур итеп урнаштыру. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 48-49 б	Тема: “экияттэге ечкенэ мишутка “” Программа эчтэлеге: хэрэкэтлэнгэн хайван эвэлэү;эвэлэүнең төрле алымнарын ойрэтү Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 49 би	Тема: “Вазада жилэк-жимешлэр ,чэчэклэр ” Программа эчтэлеге: уртага бөклэү ярдэмендэ гөмбэлэр, яфраклар кисү. Эдэбият: Т,С,Комарова “Занятия по изобразительной деятельности в подг. Группе” 41 б	Тема: “ Энигэ булэк” Программа эчтэлеге: пластиннан тугэрэк шар эвэлэү;бэйрэм кутэренкелеген устеру; Эдэбият: Т.С Грибовская “Лепка в д/с” 82 бит

Ноябрь

5-атна	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
--------	--------	--------	--------	--------

Тема :”Этэч узенен гаилэсе белэн” кош фигурасын эвэлэргэ ойрэну .Т.С.Комарова “Занятия по изобр.деят-и в подг.гр” стр.44	Тема: “Ирекле тема ” Программа эчтэлегэ: балаларга узлэре телэгэн эйберне эвэлэргэ кирэклэген анлату. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в под.гр 54 бит	Тема: “Аквариумда балыклар”(картина) Программа эчтэлегэ: Балаларга балыклар турында төшөнчө бирү; матур картина ясый алууга ирешү; балыкларга карата сак караш тәрбиялэү ”	Тема: “телэк буенча ” Программа эчтэлегэ: уйлау, фикерлэү сэлэ-тен үстерү; эвэлэүгэ кызыксыну уяту 16 Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в под.гр 54 бит	Тема: “Урамда машиналар ” Программа эчтэлегэ: уйлау, фикерлэү сэлэ-тен үстерү; кисэргэ кызыксыну уяту Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в под.гр 60бит
--	---	---	---	--

Декабрь

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/эвэлэү/ Үтэү срогы Үтөлөш	Тема: Малай белэн кыз биилэр Программа эчтэлегэ: пластилиннан кеше фигурасы эвэлэргэ ойрэну. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в под.гр 61 бит	Тема: “ Кышкы композиция ” Программа эчтэлегэ: тосле кэгаздэн кышкы матурлыкны тасвирларга ойрэту. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в под.гр 64 бит	Тема: “Кыш бабай ” Программа эчтэлегэ: узор белэн матур итеп бизэү; фикерлэү сэлэтен үстерү Эдэбият: .С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в под.гр 69-70бит	Тема: “Урамда кыш “ кайчы белэн эшлэу алымнарын ныгыту,тослэрне дорес итеп сайлый алууга ирешу. Эдэбият: Т.С.Комарова “Занятия по изобр.дея-ти в подг.гр.” 37 бит

--	--	--	--	--

Январь

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/эв элэү/	Тема: “Зоопаркта хайваннар” Программа эчтэлег: пластилиннан хайван фигурасын эвэлэуне ойрэнуне дэвам иту.67б Эдэбиат:	Тема: “телэк буенча “Балаларны уз телэклэре буенча кисэргэ ойрэту . Эдэбиат: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 71	Тема: Минем яраткан уенчыгым” узлэре яраткан уенчыкны эвэлэргэ ойрэту. Эдэбиат: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 73бит	Тема “ Поезд Программа эчтэлег: күмэклэшен бердэм эшли алуга ирешү, Эдэбиат: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 77-78би

Февраль

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/эв элэү/	Тема: Ваза Пластилиннан ваза эвэлэргэ ойрэту Эдэбиат: А.И.Грибоевска я “Лепка в детском саду”	Тема: “Этилэргэ бэйрэм открыткасы “Тосле кэгаздэн булэк ,бэйрэм открыткасы ясарга кирэклэне анлату. Эдэбиат: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 80 би	Тема: “ Конёк Горбу-нок” экиятендэге атны эвэлэү. Программа эчтэлег: бербөтен өлештэн ат эвэлэуне ныгыту. Эдэбиат: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр	Тема: “Энилэр бэйрөменэ открытка ясау” Программа эчтэлег: энилэргэ карата мэхэббэт тэрбиялэү Эдэбиат:

Үтгү срогы Үтөлөш			79 б	Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея- ти в под.гр
----------------------	--	--	------	--

Март

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/эв элэү/ Үтгү срогы Үтөлөш	Тема: “Энигэ булэккэ тоймэ Программа эчтэлеге: пластиннан тугэрэк тоймэ эвэлэу;бэйрэм кутэренкелеген устеру; Әдәбият: Т.С Грибовская “Лепка в д/с” 82 бит	Тема Тонбоек Программа эчтэлеге :трафарет ярдэмендэ лилия чэчэген кмсэ алу,трафарет кул-нын вак моторикларын ныгыту Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр84	Тема: Жимлектэге кошлар Программа эчтэлеге: пластилиннан кош фигурасы эвэлэу; ныгыту Әдәбият: “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 86 бит	Тема “ Ниндине телисен ,шундый картина кисеп ябыштыр “ Программа эчтэлеге:балаларнын уз телэклэре буенча кисеп ябыштыру. ү Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр -88бит

Апрель

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/эв элэү/	Тема:” Этэч” Программа эчтэлеге: пластилиннан йорт кошы этэчнеэвэлэргэ:гэудэсе,ба шы,аяклары,канатлары ,койрыгын эвэлэргэ ойрэту.	Тема: “Айга очу” Программа эчтэлеге: ракета формасын кэгазьдэн дорес итеп кису;ракетаны дорес итеп альбомга кую; Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр93 бит	Тема: “Кыз бии” Программа мэчтэлеге: Пластилиннан биюче бала фигурасы эвэлэргэ ойрэну Әдәбият: Т.С.Комарова	Тема: Эти-энилэрне бэйрэмгэ чакыру билеты”(9-май) Программа эчтэлеге:Балаларны тосле кэгазь кулланып матур бэйрэм чакыруы ясарга ойрэту.

			“Занятия по изоб.дея-ти в ст.гр	Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ст .гр 97бит
--	--	--	---------------------------------	--

Май

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Кисеп ябыштыру/әв әләү/ Үтәү срогы	Тема: Ташбака Программа эчтәлеге: әкият эстерхан чикләвеге ярдәмендә ташбака әвәләу , дәрәс итеп әвәли алуга ирешү; Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр101 бит	Тема: “Вазада чәчәкләр ” Программа эчтәлеге: икегә бокләу ярдәмендә ваза кису ,яфракны хәм чәчәкне дәрәс кису : Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в под.гр 100 бит	Тема: “ Кызыл калфак әбисенә кучтәнәч итә” Программа мәчтәлеге: Пластиннан кеше фигурасы әвәләргә ойрәну Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ст.гр	Тема:Язгы келәм Программа эчтәлеге:Балаларны тосле кәгазь кулланып чәчәкләрдән язгы келәм кису. ясарга ойрәту. Әдәбият: Т.С.Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ст .гр

Сәнгати –әстетик усеш-рәсем

Сентябрь

Рәсем.	Тема: Бәйрәмнең күнелле мизгелләрен яса.Максат: Күнелле мизгелләрне рәсемдә күрсәтергә ирешү;	Тема: Квадратта декоратив рәсес”Максат: Балаларны матур,гадәти булмаган чәчәк ясарга өйрәтү; төсләрен дәрәс	Тема:Яшелчәләр .Программа эчтәлеге: Балаларны яшелчәләргә хас билгеләрнең (төсе,зурлығы,	Тема: Яулыкны ромашкалар белән бизибез.Программа эчтәлеге: квадратта бизәк
--------	--	--	---	---

<p>аны альбом битендэ дөрес урнаштырырга тырышу; төслөрне дөрес кулланырга икэнне аңлату.</p> <p>Жиһ-у: ак бит, төсле кар-</p> <p>Тема :Милли киёмле курчак.</p> <p>Программа эчтэлеге: Уз телэклэре буенча нэрсэ телилэр шуны ясарга икэнне аңлату.</p> <p>Жиһазлау:буяу карандашлары, альбом бите.лар.</p>	<p>күрсэтергэ ирешү; ижади сэлэглэрен үстерү.</p> <p>Кулланма: Т С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в д\с стр.130</p> <p>Тема: Яраткан уенчыгым</p> <p>Узлэре яраткан уенчыкка хас билгелэрне чагыштырырга һәм төрле өлеш-лэрен, пропорциялэрен күрсэ-теп сүрэтлэргэ өйрэтү; акварель белән эшлэү техникасын аңлату;</p>	<p>формасы) бэйле булуын төшенүгэ этэрү; буяулар белән эшлэү күнекмэ-лэрен ныгыту; форма һәм төслэр сайларга өйрэтү</p> <p>: Жэйне рәсемлэү.Программа эчтэлеге: рәсемдэ уй-кичерешлэрне күрсэтэ белергэ өйрэтү; төрле ағачларны рәсемлэүне ныгыту;Жиһазлау:буяу карандашлары, альбом бите.</p>	<p>ясарга өйрэтү; симметриялелек саклауны ныгыту; балаларда эстетик тойгы тәрбиялэү.</p> <p>24.09.2018</p> <p>Тема:Кешелэр нэрсэгэ утырып йори.</p> <p>Рәсем шөгылэнэ балаларда кызыксыну тәрбиялэү, уйлау, фикерлэү сэлэтен үстерү; краска белән эшлэү алымнарын ныгыт</p>
--	--	--	---

Октябрь

<p>.5-атна Минем эбием Бэйрэмгэ уз эбилэрен ясарга ,кеше фигурасын ясарга өйрэтү.</p> <p>Тема: Милэш ботагы.Балаларнын</p>	<p>1-атна</p> <p>Тема: Эти(эни) белән козге бакчада йору</p> <p>.Программа эчтэлеге ; Балаларны козге унышны рәсемдэ тасвирлап бирергэ өйрэтү. 43бит</p> <p>Тема:Тэлинкэдэ алмалар .</p>	<p>2-атна</p> <p>Тема:Уныш бэйрэме</p> <p>.Программа эчтэлеге: төслэр белән танышуны дэвам итү; краска белән дөрес эшлэү алымнарын ныгыту.</p> <p>Жиһазлау: акварель, краска, кисточка, альбом бите.48</p>	<p>3-атна</p> <p>Тема:Кичке авыл</p> <p>.Программа эчтэлеге: Балаларны яшелчэлэргэ хас билгелэрнең (төсе,зурлыгы, формасы) бэйле булуын төшенүгэ этэрү; буяулар белән эшлэү күнекмэ-лэрен ныгыту; форма һәм төслэр</p>	<p>4-атна</p> <p>.Тема:Конбагышлар .</p> <p>Программа эчтэлеге:Балаларны жинел хэм йок машиналарын аерырга өйрэтүне дэвам итү.рәсемдэ ясый белулэренэ ирешү,телэк</p>
--	--	--	--	---

ижади фантазияларен устеру,альбом битендэ милэш ботагын чагылдыру	Балаларны алмаларга хас билгелэрнен (төсө,зурлыгы, формасы) сортларына бэйле булуын төшенүгэ этэрү; буяулар белэн эшлэү күнекмә- ларен ныгыту; форма һәм төслөр кушылмасы гүзэллегенә юнәлтү	Тема: Булмэ голе Узлэре яраткан булмэ голе хас билгелэрне чагыштырырга һәм төрле өлеш-ларен, пропорцияларен күрсә-теп сүрәтлэргэ өйрэтү; акварель белэн эшлэү техникасын аңлату; . 40	сайларга ойрэтү. 45 Тема : Коз .Программа эчтэлеге: рәсемдә уй- кичерешлэрне күрсәтә белергэ өйрэтү; төрле агачларны рәсемлэүне ныгыту;Жиһазлау:буяу карандашлары, альбом бите 46	тәрбиялэуР.М.Зиннэтова “Сурэтлэу хэм кору эшчэнлеге” 53 бит.. Тема ;Яшелчэлэр Балаларга козге унышны рәсемдә тасвишлап бирергэ кирэклэген анлату;дорес ясый белулэренэ ирешу
--	--	---	---	--

Ноябрь

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Рәсем:	Тема: Экияти ой. Максат: балаларның рәсем ясау сәләтен үстерү; үзөң телэгән ойне дөрөс итеп альбом битенә урнаштырырга тырышу; чиста эшлэү күнекмәларен камилләштерү. эгазь, гади һәм төсле карандашларЖиһазлау: үрнәк	Тема: Хохлама бизэге.. Программа эчтэлеге : Хохлама бизэклэре һәм татар орнаменты үрнәклэрэнэ карап, симметрияле формада бизэклэр төзөргэ өйрэтүне дэвам итү; бизэкне формада урнаштыру ысулын сайлаган- да, композицияне тоемлау	Тема: Минем яраткан экиятен Программа эчтэлеге : .Узлэре яраткан экият буенча рәсем ясау экиятне дөрөс күрсәтергэ тырышу; чиста буяу күнекмәларен ныгыту. . 19. 11.2018 Уз телэгән буенча Программа эчтэлеге :	Тема: “Минем энием ” Бэйрэмгэ уз энилэрен ясарга,кеше фигурасын рәсемдә чагылдыра белулэренэ ирешу;. 26.11.2018 Яраткан хэрэкэтле уен (Мэче-тычкан). Экияти образга хас

	рәсем, акварель.	хисен үстерү . Тема:Без бакчада уйныйбыз” Балаларны кеше фигурасы ясарга ойрәту ,уйнаганда гы хәрәкәтне ясарга булышу.,рәсем ясарга теләк тәрбияләу. Жихазлау:урнәк рәсем,акварель,	Балаларны уз теләкләре буенча рәсемдә күрсәтергә өйрәтү; бизәк төшереп, балаларның ижади сәләтләрен үстерү; мөстәкыйль төстә һәм жиренә житкереп башкарырга күнәктерү.	үзенчә-лекләр белән тулыландырып, бина төзелешен рәсем аша күрсәтә белергә өйрәтү; эшне ахырына житкерү зарурлыгын төшендерү; эзер образга нәфасәти мөнәсәбәт булдыру.57
--	------------------	--	--	---

Декабрь.

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Рәсем:	Тема:Кыш Программа эчтәлеге: : үз рәсемендә кырда, урманда, авылда кыш күренешләрен күрсәтергә өйрәтү; төрле өйләр, агачлар ясауны ныгыту; кышкы табигатькә соклану хисләре тәрбияләу Жихазлау: ак кәгазь, төсле карандашлар. Кышкы миләш ботагы Балаларның ижади фантазия- ләрен үстерү өчен, аларны төрле предметлар ярдәмендә сүрәтләү; агач һәм куак сүрәтләрен	Тема: Тылсымлы кош Программа эчтәлеге: үз рәсемендә экияти кош күренешләрен күрсәтергә өйрәтү; ; кошларга,табигатькә соклану хисләре тәрбияләү. Жихазлау: ак кәгазь, төсле карандашлар. . Бэйрәмдә без ничек биибез” Бэйрәмдә без биибез. Балаларны кеше фигурасы ясарга ойрәтуне дэвам иту,бэйрэм күтәренкелеге	Тема: Зәнгәр,кызыл кошлар. Программа эчтәлеге : үзеңнең ясыһсы рәсеменә алдан уйлап эшләргә; кирәкле алымнарны кулланып,башлаган эшне ахырына кадәр житкерергә икәнне аңлату. Жихазлау: ак кәгазь, төсле карандашлар. Кышкы пейзаж Ылысларны ясаганда штрих- лау төрләреннән файдаланыр- га өйрәтү;ылысларны,төс төсмерләрен натурадан карап ясау күнекмәләрен ныгыту; эйләнә-тирә дөнъяны	Тема: Кар бортекләре Программа эчтәлеге : үзеңнең ясыһсы рәсеменә алдан уйлап эшләргә; кирәкле алымнарны кулланып, башлаган эшне ахырына кадәр житкерергә икәнне аңлату. Жихазлау: ак кәгазь, төсле карандашлар. Тема:Бэйрәмнен кунелле мизгелләрен яса.Ирекле рәсемләу.

	таякчыктан өрөп ясарга өйрөтү; төрлө ел фасылларында туган як табигате гүзэллегенэ юнэлтү	тэрбиялэу. Жиһазлау: ак кэгазь, төсле карандашл	нэфасэти кабул итүне үстерү.	Бэйрэмнен нинди кунелле вақытын ясыһсын килэ шуны яса
--	---	---	------------------------------	---

Январь

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Рәсем:	<p>Тема: Агачларны бэс сарган Программа эчтэлегэ Ылысларны ясаганда штрих-лау төрлөрөннөн файдаланыр-га өйрөтү; ылысларны, төс төсмерлэрэн натурадан карап ясау күнекмэлэрэн ныгыту; эйләнэ- тирэ дөнъяны нэфасэти кабул итүне үстерү. Жихазлау: урнэк рәсем; акварель : альбом.</p>	<p>Тема: Кыш коне балалар урамда уйный .Максат: гади генэ сюжетны ясарга өйрөтү; кеше гәүдәсенен төзелешен, торышын дөрөс күрсәтергә, карандаш белән пөхтә буярга икәннен ислэрэнэ төшерү.</p> <p>Яна ел бэйрәме.. Кыш бабай һәм Кар кызының әкияти образларын рәсем аша житкерергә өйрөтүне дөвам итү; фигураларның хәрәкәт- лэрэн рәсемдә күрсәтү күнекмәсен ныгыту. Рәсем буенча хикәя төзөгәндә, ижади сәләтләр ачылуға этәрү.</p>	<p>Тема: Авылдагы машиналар Максат: кечкенә тартмалардан өй ясарга өйрөтү; төзелешне-рәсемне дөрөс күрсәтергә ирешү; мөстәкыйльлек, ижадилык тэрбиялэу. Жиһазлау: үрнэк рәсем, ак кэгазь, карандашлар. Казлар – аккошлар. Кошларның канат жилпеп очуларын киң буялыш аша житкерә белергә өйрөтү; А.Н. Толстой эшкәртүендәге “Казлар- аккошлар” рус халык әкиятенә иллюстрацияләр ясау аша матур әдәбият белән кызыксынуны арттыру.</p>	<p>Тема: Экияти ой. .Максат: балаларның рәсем ясау сәләтен үстерү; үзең теләгән ойне дөрөс итеп альбом битенә урнаштырырга тырышу; чиста эшлэу күнекмэлэрэн камилләштерү. Жиһазлау: үрнэк рәсем, ак кэгазь, гади һәм төсле карандашлар</p> <p>Бэс сарган куаклар Табигатьнен энэ шул матурлығын үзенчәлекле билгеләрне рәсем аша житкерә белергә өйрөтү; бэс сарган куакларны матур титеп ясарга өйрөтү.</p>

Февраль.

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Рәсем:	<p>Тема: Тубэтэйне бизэ</p> <p>Максат: балаларны милли бизэклэр ясарга өйрэтүне дэвам итү; төрле тондагы төсләрне куллану; туры, авыш сызыклар белән ясауны ныгыту;ижадилык тәрбиялэү.</p> <p>Жиһазлау: гади һәм төсле карандашлар, альбом бите</p> <p>Тема :Экияти сарай .</p> <p>Максат: балаларның рәсем ясау сэләтен үстерү; үзең телэгән ойне дөрес итеп альбом битенэ урнаштырырга тырышу; чиста эшлэү күнекмэләрен камилләштерү. эгазь, гади һәм төсле карандашларЖиһазлау: үрнэк рәсем, акварел</p>	<p>Тема :Уз телэгән буенча</p> <p>Программа эчтәлеге:</p> <p>балаларны узлэре телэгән эйберне ясарга өйрэтүне дэвам итү ; рәсем ясарга телэк тәрбиялэү.;</p> <p>Тема ;Безнен армия.</p> <p>15Максат: Үзеңнең рәсемендэ уз телэклэре буенча танк,самолет ... , дөрес ясарга, рәсемне дөрес урнаштырырга, пөхтэ итеп буярга; Ватанга карата ихтирам тәрбиялэү.</p> <p>Жиһ-у: үрнэк рәсем.</p> <p>15.02.2019</p>	<p>Тема :Солдат постта</p> <p>Максат;Балаларны рәсемдэ кеше фигурасы ясарга өйрэтүне дэвам итэргэ;ижади сэләтлэрен устеру; узенэ ошаганча тасвирларга:</p> <p>Жихазлау:гади хэм төсле карандашлар;альбом,үрнэк рәсем</p> <p>Тема;Хохлама бизэге.</p> <p>Максат: Балаларны хохлама бизэге тошерергэ өйрэту ; бизэк ясарга өйрэтү; симметриялелек саклауны ныгыту; балаларда эстетик тойгы тәрбиялэ</p> <p>Жиһ-у: үрнэк рәсем</p>	<p>Тема: Безнен торкем</p> <p>Максат: Балаларны кеше һәм хайван гәүдәсен дөрес ясарга өйрэтүне дэвам итү, рәсемне дөрес урнаштырырга икәнне ислэренэ төшерү.</p> <p>Жиһ-у: үрнэк рәс</p> <p>Экияти ат.</p> <p>Балаларны экияттэге ат рәсемен ясарга,хайваннарнын гәүдэ тозелешен тасвирлый белергэ өйрэту.</p>

Март

<p>Рәсем.</p> <p>Үтәү срогы: Үтәлеш:</p>	<p>Тема: Әниемә бүләк.Максат: Үзеңнең ясыйсы рәсеменче алдан уйлап эшләргә, кирәкле алымнарны кулланып, башлаган эшне ахырына кадәр житкерергә икәнне аңлату; мөстәкыйльлек тәрбияләү. Кулланма: Т.С.Комарова”Зан-я по избоб. дея-ти в д/с,стр 119.</p> <p>Песиле тал ботагы. Песиле тал ботагын натурадан карап ясарга өйрәнү, рәсемдә аның урнашу үзенчәлекләрен күрсәтү; төрле калынлыктагы пумаларны куллану күнекмә-ләр ныгыту. Балаларның композиция ясау күнекмә- ләр үстер</p>	<p>Тема: Бәйрәмнең күнелле мизгелләрен яса.Максат: Күнелле мизгелләрен рәсемдә күрсәтергә ирешү; аны альбом битендә дәрес урнаштырырга тырышу; төсләрне дәрес кулланырга икәнне аңлату. Жиһ-у: ак бит, төсле кар- лар. Март ишек тобендә Балаларны дымлы кәгазь битендә акварелж буяулар кулланып рәсем ясау алымы белән таныштыруны дэвам итү. Алдан уйлап эшлэү күнекмәсе булдыру өчен, табигатьтэ ел фасылларының үзгәрәп торуы турында күзаллау формалаштыру.</p>	<p>Тема: ИреклеМаксат: Үзеңнең эшлесе эшеңне уйлап башкарырга өйрәтү; белгән рәсемләү алымнарын кулланып эшләргә үзеңнең һәм иптәшләрнең эшенә бәя бирергә өйрәтүне дэвам итү. Жиһазлау: альбом бите, гади һәм төсле карандашлар.</p> <p>Тэуге чэчэклэр. Рәсем ясаганда төрле сүрәтлэү материалларын куллана белү. Композицияясау күнекмә- лэр формалаштыруны дэвам итү. Балаларны туган якның тэуге чэчэклэре белән таныштыр</p>	<p>Тема: Язгы ботаклар.Максат: Натурадан ясарга өйрәтүне дэвам итү; ботакларны, бөреләрне дәрес урнаштырырга, эстетик зэвык тәрбияләү;буяу белән пөхтэ эшлэргэ икәнне аңлату. Жиһазлау: альбом бите, гади һәм төсле кар-ш Нэуруз. Балаларны үзлэре күзаллаган яз образын рәсемдә күрсәтергә өйрәтү. Кеше сынын пропор-циональ сүрәтлэү күнекмәсен ныгыту. Табигатьтэ яз көне күзэтелгән үзгәрешне күрөп соклана белергә өйрәтү.</p>
--	--	---	---	---

Апрель

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
<p>Рәсем.</p> <p>Үтәү срогы:</p> <p>Үтәләш:</p>	<p>Тема: Яз жигте, кошлар кайта.Максат: Рәсемдә этчәлекне күрсәтергә ирешү; буяуларны дәрәс сайлап алырга мөмкинлек бирү; рәсемне альбом битендә дәрәс урнаштырырга өйрәтүне дөвам итү.</p> <p>Жиһ-у: ак бит, үрнәк.</p> <p>Экияти кош.</p> <p>Гжель бизәкләрәнең яна элементларын ясау алымнары белән таныштыру.Предмет силуэтларын гжель чәчәк бәйләмнәре белән бизәү күнекмәсен ныгыту.</p> <p>Балаларның ижади активлыкларын, мөстәкыйль лекләрен үстерү</p>	<p>Тема: Татар киеме кигән кыз.Максат: Рәсемдә кеше фигурасын күрсәтергә тырышу; чиста буяу күнекмәләрен ныгыту.</p> <p>Кулланма: Т.С.Комарова”Занятия по изоб. дея-ти в д\с,стр.129.</p> <p>Хуш исле чәчәкләр.</p> <p>Натурадан карап, тирә-юнебездәге гүзәллекне күрергә һәм рәсемдә шуны күрсәтә белергә өйрәтү.</p> <p>Ачык һәм караңгы төсмерләренә аера белү,төсләренә сыеклау һәм куерту күнекмәләрен ныгыту. Күзәтү аша әйләнә- тирә дөнъяны нәфасәти кабул итәргә өйрәтү.</p>	<p>Тема: Матур чәчәкләр.Максат: Балаларны матур,гадәти булмаган чәчәк ясарга өйрәтү; төсләрен дәрәс күрсәтергә ирешү; ижади сәләтләрен үстерү.</p> <p>Кулланма: Т С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в д\с стр.130.</p> <p>Нәуруз.</p> <p>Балаларны үзләре күзаллаган яз образын рәсемдә күрсәтергә өйрәтү.</p> <p>Кеше сынын пропорциональ сүрәтләү күнекмәсен ныгыту.</p> <p>Табигатьтә яз көне күзәтелгән үзгәрешне күреп соклана белергә өйрәтү</p>	<p>Тема: Телевизор.</p> <p>Максат: Үзеңнең рәсемендә таныш предметларны ясарга өйрәтү; үзенчәлекләрен күрсәтергә, пөхтә буярга өйрәтүне дөвам итү.</p> <p>Кулланма: Т.С.Комарова”Занятия по изоб.дея-ти в д\саду”,стр131</p> <p>Ирекле рәсемләу.</p> <p>үз рәсемендә кырда, урманда, авылда кыш күренешләрен күрсәтергә өйрәтү; төрле өйләр, агачлар ясауны ныгыту; кышкы табигатькә соклану хисләре тәрбияләү.</p> <p>Жиһазлау: ак кәгазь, төсле карандашлар.</p>

Май.

	1-атна	2-атна	3-атна	4-атна
Рәсем: Үтәү срогы:.	<p>Тема: Бакчалар шау чәчәктә утыра.Максат: Табигать күренешләрен рәсемендә күрсәтергә ирешү; пөхтә эшләү алымнарын ныгыту; эстетик зәвык тәрбияләү.</p> <p>Тема: Яңгыр ява. Программа эчтәлеге: тирә-яктагы матурлыкны күрсәтә белергә ирешү; яңгырлы көнне сүрәтли алуларына ирешү. Жиһазлау: гади һәм төсле карандашлар, альбом бит</p>	<p>Тема: Жинү бәйрәме.Максат: Үзеңнең ясыйсы рәсемендә алдан уйлап эшләргә; кирәкле алымнарны кулланып, башлаган эшне ахырына кадәр житкерергә аңлату.</p> <p>Ирекле рәсемләу.Ирекле Максат: Үзеңнең эшлисе эшене уйлап башкарырга өйрәтү; белгән рәсемләү алымнарын кулланып эшләргә үзеңнең һәм иптәшләреңнең эшенә бәя бирергә өйрәтүне дәвам ит</p>	<p>Тема: Курчакка савыт-саба.Максат: Матур бизәкләрне кулланып савыт саба бизәүне дәвам итү; эстетик зәвык тәрбияләү; матур итеп буяу күнекмәләрен ныгыту.</p> <p>Тема: Яз коне агач. Максат: балаларны агач ясарга өйрәтүне дәвам итү; төрле тондагы төсләрне куллану; туры, авыш сызыклар белән ясауны ныгыту;ижадилык тәрбияләү.</p>	<p>Тема: Ирекле.Максат: Гади генә сюжет ясарга өйрәтү; карандаш белән пөхтә буярга икәнне исләренә төшерү; рәсем шөгыләне кызыксыну уяту.</p> <p>Тема: Ижади рәсемләу. Рәсем шөгыләне балаларда кызыксыну тәрбияләү, уйлау, фикерләү сәләтен үстерү; краска белән эшләү алымнарын ныгыту.</p>

Сөйләм үсеше (Сөйләм үстерү)

Сентябрь

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтәләш
--	------	----------	------------------	-----------	--------

1	Белем бэйрэме	Балаларда мэктэп турында уңай мөнәсәбәт тәрбияләнү; мэктәпкә бару теләге формалаштыру; логик фикерләнү сәләтен, хәтерне үстерү; балаларны мэктәп тормышы белән таныштыруны дэвам итү;	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 137-139 бит		
2	Туган ягым-яшел бишек	Балаларда туган авылыбызга карата горурлык хисе тәрбияләнү; Туган халкын, жирен, телен белән горурлану хисе тәрбияләнү; тарихи узан, башкалабыз Казан турында кубрәк белергә теләк тәрбияләнү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек 143-150 бит		

3	Шигырь уку Н.Мадьяров “Балан”-	Балаларның фикерләнү сәләтен, диалогик сөйләмнен үстерү. Матур әдәбият аша, рәсемнәр аша урман жиләк-жимешләре турындагы белемнәнрен баету, тулыландыру. Балаларда табигатькә сачыл караш тәрбияләнү, витаминлы ризыклар белән кызыксыну теләге уяту.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек 143-150 бит		
4	Абдулла Алиш ижаты	А.Алиш ижаты белән танышу. Әкиятнен эчтәлеген сөйләнү “Серотмас үрдәк” “Чукмар белән Тукмар” мультфильним карау.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек 151-152 бит		

5	Э.Бикчэнтэева “Дэу энием”шигырен ятлау	Балаларның фикерләү сәләтен, диалогик сөйләмен үстерү. Матур әдәбият аша, рәсемнәр аша уз эби-бабайлары турындагы белемнәрен баепу, тулыландыру. Балаларда олкәннәргә карата хормәт тәрбияләу.	Ф.Ю.Юсупов “Голбакча” 109 бит		
---	--	--	----------------------------------	--	--

Октябрь

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтәләш
1	“Тутәлләрдә усте яшелчә”	Балаларның хәтер сәләтен, бер-берсен тыңлый белүләрен, сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Шигырь аша кеше тормышында спортның әһәмияте турындагы белемнәрен камилләштерү.Матур әдәбият аша балаларда көндәлек хәрәкәт эшчәнлегенә ихтыяж формалаштыруны дәвам итү, спорт белән шөгыйльләну теләге тәрбияләу.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 156 бит		
2	“Арыш басуында”картина карау.	Әдәби әсәрләр аша балаларда табигатькә сак караш, миһербанлылык, игътибарлылык тәрбияләу. Балаларның монологик сөйләмен, фикерне бер юнәлешкә жыя белү сәләтен үстерү. Әдәби жанрны аера белү күнекмәләрен, әсәрнең эчтәлеген башкаларга житкерә белүне камилләштерү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 257-258 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, 417 бит		

3	“Яшелчэлэр бэхэсе”	Бэйлэнешле , эзлекле итеп эсэрнең эчтәлеген сөйләп бирү күнекмәләрен үстерү. Туган ягыбызда үсүче дару үләннәренәң файдалы үзенчәлекләре турында мәгълүмат бирүне дәвам итү. Табигатькә, урманда үсүче үсемлекләргә сакчыл караш, кайгыртучанлык тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган тел-дә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек , 229-230 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, 326 бит		
4	М.Жәлил “Коз”шигырен ятлау.	Балаларның фикерләү сәләтен, диалогик сөйләмен үстерү. Матур әдәбият аша, рәсемнәр аша урман жиләк-жимешләре турындагы белемнәрен баету, тулыландыру. Балаларда табигатькә сакчыл караш тәрбияләү, витаминлы ризыклар белән кызыксыну теләге уяту. сакчыл караш, кайгыртучанлык тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган тел-дә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек , бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, бит		

Ноябрь

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтәләш
2	“Тэлинкәнен тобе нинди “Ф.Ю.Юсупов	Балаларның фикерләү сәләтен, диалогик сөйләм телен үстерү. Эсәрнең төп идеясен аңлай, геройларның кылган эшләренә дәрәҗә бәя бирә белергә өйрәтү. Туган ил, туган йортны ярату, аның белән горурлану хисләре тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 150-151 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, 374 бит		

3	Шигырь уку: Р.Валиева. “Кэләпүшем, кэләпүш”	Халкыбызның күнел бизәкләре белән яқыннан таныштыру; сөйләм телен, фикерләү сәләтен, танып белү активлығын үстерү. Милли киёмнәрне аера һәм аларның исемнәрен, үзенчәлекләрен әйтә белергә өйрәтүне дәвам итү. Балаларда матур әдәбият аша милли киёмнәргә карата кызыксыну уяту, аларның үзләренә генә хас булган нәфис бизәлешенә, уңайлылығына соклану хисләре тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 185-186 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, 498 бит		
4	Шигырь уку”Эни голләре” ятлау Н.Гайсин	Балаларда матур әдәбият әсәрләрен игътибар белән тыңлай белү, логик фикерләү сәләтен үстерү.”Тату гаилә” дигән төшенчәнең асылын биерү.Балаларда гаилә әгъзаларына ихтирам мөнәсәбәт тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 95 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, 367 бит		

Декабрь

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтәләш
1	Г.Латып “Кыш килде” ятлау	Балаларның хәтерен, сәнгатьле сөйләмен үстерү. Шигырьнең әчтәлегенә буенча куелган сорауларга дәрәҗә жавап алуға ирешү; халыксынамышларына кызыксыну уяту. Балаларда шигырь юллары аша кышкы табигатькә соклану хисләре, мөхәббәт тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек 190 -191 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”278 бит		
2	“Урдәк беренчелекне	Әкият геройларының гамәлләрен аша төрле начар	Туган телдә сөйләшәбез:		

	алган”экиятнен эчтэлеген сойлэу.	сыйфатларга: мактануга, кыланчыклыкка карата тискэре мөнэсэбэт тэрбиялэу.Балаларны игътибар белэн тыңларга, сорауларга тулы жөмлөлэр ярдэмендэ жавап бирергэ күнектерү, ижади уйлау, фикерлэу сэлэтлэрен үстерү. Балаларны тыйнак булырга өйрэтүне дэвам итү, монологик сөйлэм күнекмэлэрен камиллэштерү.	5-7 яшьлек балаларны туган телдэ сөйлөшөргэ өйрэтү буенча методик ярдэмлек 206-207бит К.В. Закирова. “Балачак аланы”, 489 бит		
3	Калмык халык экиятен уку: “Күңелле чыпчык белэн күңелсез карга”	Күрсэтмэ-образлы, фикерлэу сэлэтен һәм үзара аралаша белү күнекмэлэрен үстерү. Балаларның экият эчтэлеге буенча сорауларга тулы жавап бирергэ өйрэтү, кошлар турында белемнэрен камиллэштерүне дэвам итү. Экиятнең эчтэлегенэ төшенергэ булышу, матур эдэбият геройлары аша төрле начар сыйфатларга карата тискэре мөнэсэбэт тэрбиялэу.	Балачак аланы: балалар бакчасы тэрбиячелэре һәм эти-энилэр өчен хрестоматия-202-2203 бит		

Гыйнвар

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтөлеш
2	“Тигез хокук белэн яшик бу жирдэ”	Балаларның хэтерен, сэнгатъле сөйлөмен үстерү. Шигырьнең эчтэлеге буенча куелган сорауларга дөрес жавап алуға ирешү; халык сынамышларына кызыксыну уяту. Балаларда шигырь юллары аша кышкы табигатькэ соклану хислэре, мэхэббэт тэрбиялэу.	Туган телдэ сөйлөшөбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдэ сөйлөшөргэ өйрэтү буенча методик ярдэмлек(225 бит)		
3	“Китап докторы”Х.Халиков	Балаларда китапларга карата сак караш ,хормэт тэрбиялэу;сойлэм эдэбе тэрбиялэу;логик фикерлэу,ижади кузаллау сэлэтен устеру;логик кысага сыйган эзлекле хикэя този белу	Туган телдэ сөйлөшөбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдэ сөйлөшөргэ өйрэтү		

		кунекмэлэре формалаштыру.	буенча методик ярдэмлек(260)		
4	Шигырь уку:Г.Юнысова “Светофор”	Балаларны игътибар белэн тыңларга, сорауларга тулы жөмлөлөр ярдөмөндө жавап бирергә күнектерү, ижади уйлау, фикерлөү сэләтен үстерү.	Туган телдә сөйлөшөбөз: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйлөшөргә өйрөтү буенча методик ярдэмлек(211) бит) К.В. Закирова. “Балачак аланы”, 413 бит		

Февраль

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтөлеш
1	Шигырь уку:”Минем гөллэрэм”	Матур әдәбият әсәрләренң әчтәлеген аңлап сорауларга дәрәс жөмлөләрбелән жавап бирә белү сәләтен үстерү. Бүлмә гөлләрен танып әйтә белү күнекмәләрен камилләштерү; гөлләрне үстерү, карау тәртибе турында белемнәрен ныгыту, кушма сүзләр төзүдә булышылык итү. Балаларда үсемлекләргә карата сак караш, миһербанлык тәрбиялөү, матур әдәбият аша эстетик тойгылар уяту.	Туган телдә сөйлөшөбөз: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйлөшөргә өйрөтү буенча методик ярдэмлек, 243-244 бит Р.Ш. Халикова. “Раушан көзгә”, 148 бит		
2	“Сөйлөшсәләр безненчә”Х.Халиков	Матур әдәбият әсәрләре кулланып, сүз байлыкларын арттыру, фикер йөртү сәләтен, хәтердә калу күнекмәләрен үстерү. Туган телнең матурлыгын һәм аһәненң тоя белергә өйрөтүне дәвам итү. Туган телебезгә, туган илебезгә, халкыбызның рухи хәзинәләренә мөхәббәт тәрбиялөү.	Туган телдә сөйлөшөбөз: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйлөшөргә өйрөтү буенча методик ярдэмлек, 238 бит К.В. Закирова. “Балачак аланы”, 280 бит		
3	Сәхнәләштерү: М.	Шигырьне сәхнәләштерү тамашалар уйнау	Туган телдә сөйлөшөбөз:		

	Жәлил. “Карак песи”	осталыкларын, диалогик сөйләм артистлык күнекмэләрен үстерү. М. Жәлил турында белемнәрен баету, аның әсәрләре белән танышуны дөвам итү.	5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 232-234 бит Ф.Ю. Юсупов. “Гөлбакча”, 68 бит		
4	Г.Осеева “Тылсымлы суз”	Балаларның хәтерен, сәнгатьле сөйләм күнекмэләре үстерү. Балаларның шигырь эчтәлегенә буенча сорауларга тулы җавап бирүләренә ирешү, укырга теләк уяту. Балаларда башкаларны игътибар белән тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек(95-96) бит) Ф.Ю. Юсупов. “Гөлбакча”, 142 бит		

Март

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтәләш
1	Н.Мадьяров”Эниемә булышам”	Матур әдәбият әсәрләренә эчтәлеген аңлап сорауларга дөрәс җөмлөләр белән җавап бирү белү сәләтен үстерү. Бүлмә гөлләрен танып әйтә белү күнекмәләрен камилләштерү; гөлләрен үстерү, карау тәртибе турында белемнәрен ныгыту, кушма сүзләр төзүдә булышлык итү. Балаларда үсемлекләргә карата сак караш, миһербанлык тәрбияләү, матур әдәбият аша эстетик тойгылар уяту.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 247 бит		
	Н.Мадьяров”Коләч яз”	Балаларда яз турында белемнәрен мөстәкыйль эшчәнлектә иҗади куллана белү күнекмәләрен үстерү. Шигырьдә балаларга таныш булмаган сүзләренә, чагыштыру алымнарының	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик		

		мэгнэлэрэн аңлату, сүз байлыгын арттыру хэм сөйлэмдэ кулланышка кертү. Язгы табигатътөгө үзгэрешлэрне күрэ белү хэм яз килүгэ сөөнү хислэре хислэре тэрбиялэү.	ярдэмлек,247 б З.М.Зарипова “Бал бабай””, 111 бит		
3	З.Туфайлова “Минем гаилэм”	Матур эдэбиат эсэрлэре кулланып, сүз байлыкларын арттыру, фикер йөртү сэлэтен, хэтердэ калу күнекмэлэрен үстерү. Туган телнең матурлыгын хэм аһенең тоя белергэ өйрөтүне дэвам итү. Туган телебезгэ, туган илебезгэ, халкыбызның рухи хэзинэлэренэ мэхэббэт тэрбиялэү.	Туган телдэ сөйлөшөбез: 5-7 яшьлек балаларны туган тел-дэ сөйлөшөргэ өйрөтү буенча методик ярдэмлек , 238-239 бит		
4	Янғын куркынычсызлыгын, фажиганы булдырмый калыйк.	Ут чыгу куркынычы булган эйберлэр белэн сак булусыйфаты тэрбиялэү.Янғын куркынычсызлыгы кагыйдэлэре белэн танышуны дэвам иту,янғын чыгу очрагында уэлэрен дорес тоту кунекмэлэрен ныгыту	Туган телдэ сөйлөшөбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдэ сөйлөшөргэ өйрөтү буенча методик ярдэмлек, 11 бит		

Апрель

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтөлеш
1	Шигырь ятлау: Г.Юнусова “Кара”	. Шигырьне ятлау телэге булдыру, хэтер сэлэтен үстерү. Шигырьне сэнгатые укуларына ирешү, шигырьдэ еш ишетелгән авазны танып белергэ өйрөтү. Балаларда матур эдэбиат аша кошларга карата сакчыл караш, мэрхәмэтлелек тэрбиялэү.	Туган телдэ сөйлөшөбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдэ сөйлөшөргэ өйрөтү буенча методик ярдэмлек, 266-267бит К.В.Закирова “Балачак аланы”,375 бит		

2	Йолдыз “Сәлам, галәм!”	Балаларның хәтерен, логик фикерләү сәләтен, житезлекләрен үстерү. Балаларның галәм турындагы белемнәрен системалаштыру, диалогик сөйләм формаларын камилләштерү, оригами ысулы белән уенчык ясарга өйрәтү. Әдәби әсәрләрдән кызыклы сюжетлар кулланып, балаларда юмор хисе тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 252-253 бит К.В.Закирова “Балачак аланы”, 497 бит		
3	В.Монасыйпов “Шифалы табиблар”	Балаларның әдәби әсәрләрен тыңлый һәм аңлай белү сәләтен, эчтәлеген буенча сорауларга тулы җавап бирә белү күнекмәләрен үстерү. Балаларның Г.Тукай ижаты турындагы белемнәрен баеп һәм камилләштерү. Матур әдәбият аша балаларда тырышлык, игътибарлылык, сабырлык кебек сыйфатлар тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 275-276 бит		
4	Г.Тукай”Эш беткәч уйнарга ярый”	Сорауларга эзлекле, җыйнак, төгәл һәм матур итеп җавап бирә белү күнекмәләрен, логик фикерләү сәләтләрен үстерү. Шигырь жанрын ваера белүне камилләштерү, кыска хикәя төзүләренә ирешү. Балаларда китапларга сак караш тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, 275 бит		

Май

	Тема	Бурычлар	Методик кулланма	Үт.вакыты	Үтәләш
1	Хикәянең эчтәлеген сөйләү Л, Кассиль “Күңелләрдә мәңгә сакланыр”	Хикәянең нең эчтәлеген буенча сорауларга төгәл, һәркем ишетерлек һәм аңларлык итеп, грамматик яктан дөрес җөмлеләр белән җавап бирү күнекмәләрен үстерү. Бирелгән хикәя аша сугышчыларыбызның Бөек Ватан сугышында	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган тел-дә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек ,		

		күрсәткән батырлыклары турында белемнәрен киңәйтү. Балаларда патриотик хисләр, Ватанга мөхәббәт, кыю һәм батыр булу теләге тәрбияләү.	278-279 бит Ф. Ю. Юсупов “Гөлбакча”, 121 бит		
2	Р.Тохвәтуллин”Шом ырт нигә елый	Балаларның хәтерен, сәнгатьле сөйләм күнекмәләре үстерү. Балаларның шигырь эчтәлегенә буенча сорауларга тулы җавап бирүләренә ирешү, укырга теләк уяту. Балаларда башкаларны игътибар белән тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек 257 б		
3	Г.Гыйльманов “Ярый эле”	Балаларның хәтерен, сәнгатьле сөйләм күнекмәләре үстерү. Балаларның шигырь эчтәлегенә буенча сорауларга тулы җавап бирүләренә ирешү, укырга теләк уяту. Балаларда башкаларны игътибар белән тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек , 112 бит .В.Закирова К “Балачак аланы”, 204 бит		
4.	Б.Рәхмәт “Мәктәпкә”ятлау.	Бергә уйный торган иптәшләренә фикер белән исәпләшә, бәхәсләргә гадел хәл итә белүчәнлек тәрбияләү. Балаларның ижади күзаллауларын үстерү. Балаларның яхшы һәм начар төшенчәләрен формалаштыру, үзен һәм башкаларны дәрәҗә бәяли белергә, уңай һәм тискәре якларны күрә белергә өйрәтүгә дәвам итү.	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек , 282 бит В.Закирова К “Балачак аланы”, 533 бит		

Якынча атналык план.

Мэктэпкэ эзерлек төркеме.

Проект темалары	Эшчэнлек төрлөрө	Уткэру вакыты	эшчэнлек саны
1.Белем бэйрэме	1.Эти-энилэр белэн берлектэ мэктэпкэ белем бэйрэменэ бару .2.Энгэмэ”Мэктэп”Мэктэптэ эшлэучелэр турында.” 3.Хикэя уку;М.Хэсэнов“Сара мэктэпкэ бара”(УМК 4.Балалар мэктэпкэ бара картинасы остендэ эш. 5.Дидактик уен “Мэктэп кирэк-яракларын ата”	Сентябрь 1-атна	1 1 1 1
2.Туган ягым-яшел бишек	“Минем туган жирем” Энгэмэ “Минем гузэл халкым” “Туган ягым язучылары” “Татарстан буйлап сэхэхэт” Энгэмэ “Чал тарихлы Казаным” Шигырь уку”Татарстан жирлэре”Э.Синегулов.	Сентябрь 2-атна	1 1
3.Яшелчэ,жилэк-жимеш.	“Бакчада козге эшлэр” Уз тэжрибэсеннэн чыгып хикэя тозу. “Мин Сентябрь 3-атна уныш жыйдым” Шигырь уку Х.Халиков “Дэу энием –бакчачы” Коз кучтэнэчлэре” Рэсем буенча хикэя тозу”Козге эшлэр” Шигырь уку:Н.Мадьяров “Балан” Бакча байлыклары –энгэмэ . “Яшелчэлэр бэхэсе”В.Хэйруллина.	Сентябрь 3-атна	1 1 1 1 1

4.Абдулла Алиш ижаты.	А. Алиш ижаты белэн танышу. Экиятнен эчтэлеген сойлэу “Сертотмас урдэк”, ”Тукмар белэн Чукмар”, ”Куян кызы”, ”Койрыклар”	Сентябрь 4-атна	1 1 1 1
.Балалар бакчасы һәм тәрбияче хезмэте.	1.”Балалар бакчасы хезмэткэрлэре ” коненэ багышланган кичэдэ катнашу;жырлар,шигырьлэр,биюлэр ойрэнү.. 2.Шигырь ойрэнү “Тәрбияче апа”Д.Гарифуллин. 3.”Минем тәрбиячем ”рәсем ясау. 4.Рәсем карау хэм хикэя тозу”Балалар бакчасында”	Сентябрь -5 –атна	1 1 1 1
6. Алтын көз!	Урман почмагына экскурсия.(Козге агачлыкка) Рәсем буенча хикэя төзү. - “Алтын коз.” Шигырь ятлау М.Жэлил “Көз житте.” Коз хэм янгыр”жырлы уен Коз турында табышмаклар,мэкальлэр.	Октябрь 1-атна	1 1 1
7 .Бәтендөнъя хайваннарны яклау көне. Кыргыз хайваннар	“Кайда ничек кышлыйлар” Рәсем буенча хикэя тозу “Кыш.Тиеннэр” “Дурт аяклы дустым”-сойлэшу. Л.Толстой”Эт хэм арслан” Куркынычсызлык кагыйдэлэре “Урамда хужасыз этне кургэч узенне ничек тотарга” Сойлэшу”Йорт хайваннары” М.Жэлил “Карак песи “- сэхнэлэштеру	Октябрь 2-атна	1 1
8. Икмэк – яшэү терэге.	“Игенченен тырышлыгы –кырларыннан куренэ”.” Картина карау” И.Шишкин “Арыш басуы” Шигырь уку”Ашлар солтаны” Р.Вэлиева “Игенчелэр гаилэсе”Р.Миннуллин “Икмэк”-торекмэн халык экиятен уку.	Октябрь 3-атна	1 1 1

	“Без игенчелэр булдык”Р.Вэлиева шигыре. Икмэк турында мэкаль,эйтём,табышмаклар ойрэнү.		
9 Мультфильмда кунакта	Экиятне дэвам итеп сөйлөү. “Күчтэнэч”тэ кунакта” Эңгэмэ. “Экиятлэр иленэ сөяхэт”	Октябрь 4-атна	1 1 1
10. Һөнэрлэр	Балалар бакчасы буйлап сөяхэт: “Безне жырларга кем өйрэтэ?” Эңгэмэ. “Эти-Энилэр һөнәре” Шигырь уку: Э.Мөминова “Фокусчы” Укытучы хезмәте белән таныштыру: “Укытучы” “Кем булырга”Г.Юнысова.	Ноябрь 1-атна	
11.Ашамлыктар хэм савыт-саба	Ашханэгэ экскурсия . Эңгэмэ”Кунак чакырдык” Хикэянен эчтэлеген сойлэү”:С.Сэубэнова “Ботка нигэ тэмле”	Ноябрь 2-атна	1 1 1
12. Милли киёмнэр	Танышу уены”Эбиемнен серле сандыгы” Чагыштырып хикэя тозу””Киём кешене бизи” Шигырь уку: Р.Вэлиева “Кэлэпушем,кэлэпуш”	Ноябрь 3-атна	1 1 1
13 Энилэр коне	“Ял коннэре энием белэн”-эңгэмэ . “Эни сузе”З.Туфайлова шигыре. “Мин эниемэ булышам”-эңгэмэ. А.Алиш”Куян кызы” экиятен сэхнэлэштеру. Ягымлы сузлэр ойрэнү. Энилэр коненэ жырлар ,биюлэр ойрэнү ;бэйрэм уткэру.	Ноябрь 4-атна	1 1 1
14.Кыш..Кышкы уеннар	Паркка экскурсия”Килеп житте матур кыш” Эңгэмэ “Паркта минем кургэннэрэм” Шигырь ятлаубГ.Латыйп “Кыш килде””Боз хэм бозлыклар” Ижади хикэя тозу “Кышкы уеннар” Язма сойлэм”Кыш бабайга хат”	Декабрь 1-атна	1 1 1

15 Йорт хайваннары хэм кошлары	“Авылда ишегалды” Картина буенча хикэя тозу”Йорт хайваннары”.Ат белэн колын” Экиятнен эчтэлеген сойлэу”Урдэк беренчелекне алган”	Декабрь 2-атна	1 1
16. Кышлаучы кошлар	Кошларны кузэту “Безнен канатлы дусларыбыз” “Кошларга ярдэм итик” Калмык халык экиятен уку”Кунелле чыпчык белэн кунелсез карга”	Декабрь 3-атна	1 1 1 1
17 Исәнме яңа ел	Яна ел турында жырлар,шигырьлэр ойрэнү. Яна ел мөгжизасы	Декабрь 4-атна	1 1
18. Мин дөнъяның бер кешесе	Эңгэмэ. “Мин бэхетле- мин хокуклы” “Тигез хокук белэн яшик бу жирдэ”	Январь 1-атна	1 1
19. спорт	“Казанда Универсиада” Рәсем буенча хикэя төзү. “Спорт майданчыгында” Шигырь ятлау: Г. Юнысова. “Зарядкага бас”	Январь 2-атна	1
20. Китап кайдан килэ	Китапханэгэ экскурсия Бирелгән сүзлэрдән хикэя төзү. “спорт майданчыгында” Шигырь уку: Х.Халиков “Китап докторы” “Китап кибетендэ”хикэя тозу. Х.Шабанов”Кадрлэ син китапны”	Январь 3-атна	
21..Транспорт ,юл йору кагыйдэлэре	“Транспорт торлэре белэн танышу” Эңгэмэ”Юл йору кагыйдэлэре кирэк безгэ хэрконне” Шигырь ятлау :Г.Юнысова “Светофор” “Велосипед-минем дустым”эңгэмэ. Мэкальлэр,табышмаклар ойрэнү. “Кем нэрсэ йортэ” –рәсем карау.	Январь 4-атна	1 1 1
22 Бүлмэ гөллэре	Тэжрибэ үткэрү. “ Ни өчен орлыкларны, үсемлеклэрне балчыкка		1

	<p>утыргалар” Хикэя төзү: “Кактус белөн фикус гөлен чагыштыру” Шигырьуку: Ә.Габиди. “Минем гөллөрөм”</p>	Февраль 1-атна	1
23.Халыкара телләр көне	<p>Фикер алышу. “Дуслык- бөек көч” Әңгәмә. “Россия- безнең илебез” Шигырь ятлау: Х.Халиков. «Сөйләшсәләр безнеңчә”</p>	Февраль 2-атна	1 1
24. Ватан сакчылары көне.	<p>“Кемнәр алар- ил сакчылары” “Муса Жәлил – бөек шагыйребез” (Сәхнәләштерү: М.Жәлил. “Карак песи”) Ж.Дәрзаман “Солдат булдым”</p>	Февраль 3-атна	1 1
25.Аралашу эдәбе	<p>Әңгәмә”Тәмле суз-жан азыгы” Хикэя эчтәлеген сойләү;В.Осеева “Тылсымлы суз”</p>	Февраль 4-атна	
26. 8 Март-халык ара хатын-кызлар көне	<p>Әңгәмә:”Әнием, алтыным” Шигырь уку :Әниемә булышам» Н.Мадьяров Рәсем буенча хикэя төзү:”Әнием” Энилә турында жырлар ,шигырьләр ойрәну. “Минем энием” рәсем кургәзмәсе. “Бәйрәмгә булгем”эниләр белән берлектә конкурс.</p>	Март 1-атна	
27. Ямьле яз	<p>Паркка экскурсия. “Туган якка яз килде” Эчтәлекле рәсемнәр сериясе буенча хикэя төзү. “Яз. Сыерчыклар” Шигырь уку: Н.Мәдъяров. “Көләч яз” Күзәтү: “Ак болытлар ага зәңгәр күктә”</p>	Март 2-атна	
28. Гаилә хәм йорт жиһазлары	<p>“Минем оем хәм ой жихазлары” Әңгәмә “Нәрсә ул электр хәм электр жихазлары” Ижади хикэя тозу”Тату гаилә” Шигырь уку :З.Туфайлова “Минем гаиләм”</p>	Март 3-атна	1 1 1

29.Янғын куркынычсызлыгын ,фажиганы булдырмый калыйк .	“Янғын куркынычсызлыгы “турында энгэмэ. “Янғын нэрсэдэн барлыкка килэ “энгэмэ. “Янғын булмасын очен урманда,ял иту урынында узенне ничек тотарга.”-энгэмэ. “Янғын машинасы”-рәсем. “Янғын куркынычсызлыгы”темасына багышланган стендны кузэту. Г.Гыйльманов “Ярый эле”шигырь уку	Март-4-атна	1 1
30.Исэнмесез, кошкайлар	“Күчмэ кошлар безгэ яз алып килде” Шигырь ятлау. Г.Юнысова. “Кара” Табышмаклар,эйтенулэр ойрэнү. Кучмэ кошлар эвэлэу,рәсем ясау.	Апрель 1-атна	1 1
31. Космос	“Нэрсэ ул Кояш системасы?” Эңгэмэ. “Космонавтика көне” Шигырь уку: Йолдыз. “Сэлам, галэм!”	Апрель 2-атна	1 1
32 Мин һәм минем сәламәтлегем	Шифаханэгэ (шәфкатж туташы бүлмәсенә) экскурсия. “Шәфкатъ туташы”. Фикер алышу: “ Сәламәтлек-зур байлык” Хикәянең эчтәлеген сөйләү: В.Монасийпов. “Шифалы табиблар”	Апрель 3-атна	1 1 1
33. Г.Тукай Ижаты	Әдәби викторина: “Мультфильмда кунакта» Сәхнәләштерү : Г,Тукай “Кызыклы шәкерт” Шигырь уку : Г.Тукай “Эш беткәч, уйнарга ярый” “Г.Тукай һәм балалар” “Шурәле”,”Су аасы”,”Кәжә белән Сарык”экиятләрэн сәхнәләштерү.	Апрель 4-атна	1 1
34. 9 май- Жиңү көне	Ветераннар белән очрашу. “Алар безгә Жиңү бүләк итте” Хикәянең эчтәлеген сөйләү: Л.Кассилж. “Күңелләрдә мәңге сакланыр”	Май-1 атна	1 1
35. Урман. Кызыл китап.	“Нэрсэ ул Кызыл китап?” Эңгэмэ. “Урман-безнең байлыгыбыз”	Май-2 атна	

	Хикәянең эчтәлеген сөйләү. Р.Төхвәтуллин “Шомырт нигә елый?” Хикәянең эчтәлеген сөйләү: М.Пришвин. “Алтын болын”		
36.Гаилә бәйрәме	“Минем гаиләм”-энгәмә Ижади хикәя тозу “Тату гаилә” З.Туфайлова “Минем гаиләм” шигырь уку.	Май-3 атна	1 1 1
37. Хуш бакчам, исәнме, мөктәп!	“Без барабыз мөктәпкә!” Сәхнәләштерә: Г,Тукай. “Һәркем эштә” Шигырь ятлау: Р,Рәхмәт. “Мөктәпкә” Чыгарылыш кичәсе уткәру	Май 4-атна	1 1 1 1

2.4.Гаилә белән үзара бәйләнеш

Хәзерге фән һәм практика баланәхесен формалаштыруда гаиләнең уникаль роль уйнавын исбат итә. Беренче социальләшү гаиләдә башлана,баланың дөнъяга, үзенә, башка кешеләргә карашы, мөнәсәбәте формалаша. Ата-аналарның кайгыртучанлыгы балада аның үз-үзенә ышанычын тудыра, башка кешеләр белән түземлек, үзара хөрмәт принциплары нигезендә үзара мөнәсәбәткә керергә эзер торырга ярдәм итә.Ата-ананың тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегендә катнашу мөмкинлеге булу бик зур әһәмияткә ия. Хәзерге заман балалар бакчасы ата-аналарга психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтүче учреждение буларак та хезмәт итә. Шул ук вакытта гаилә дә үзара хезмәттәшлек итәр өчен педагогларны өзлексез үсешкә рухландыра. Түбәндәге бурычларны үтәмичә, максатка ирешү мөмкин түгел:

- гаилә белән партнерлык мөнәсәбәте урнаштыру; -бакчада ата-анага бала тормышында катнашу өчен шартлар тудыру;
- бала тәрбияләүдә ата-аналарга психологик ярдәм күрсәтү;
- гаиләләр белән үзара аралашуда педагогик компетентлыкны өзлексез күтәрү.

Гаилә белән үзара бәйләнеш принциплары

1.Психологик уңайлык (комфорт) принципы - ата-аналар белән аралашуда жылы атмосфера булдыру, һәр гаиләнең ихтыяжын, социаль-психологик характеристикасын исәпкәалу. Ата-ана белән үзара ышанулы мөнәсәбәт ул - хөрмәт, диалогка омытылу, игътибарлылык, ихласлылык. Балага һәм аның якыннарына карата тәрбияченең игелеклелеге һәм ачыклығы ата-ана ягыннан уңай кабул

ителә. Ата - аналарның бакчада балалары шат булса, алар тәрбиячеләргә сораулар белән мөрәжәгать итәләр. Ата-аналарның бала өчен балалар бакчасының уңайлы, куркынычсыз, файдалы булуын күрү генә түгел, ә балаларның үсешен күрүләре дә әһәмияткә ия. Тәрбияченең баланың яшь үзенчәлеген, психологиясен, үсеш кризисын белүе, ата-ананы тынычландырып, кирәкле сүзләр таба белүе, алар белән ягымлы мөгаләмәдәге әңгәмәдәшче булуы мөһим.

2.Эшчәнлек принцибы. Белем һәм тәрбия бирү процессында балалар бакчасы һәм ата-аналар арасындагы бәйләнеш тигез хокуклы партнерлар сыйфатына корылган. Партнерлык процессы катлаулы: танышу, җимерелүе һәм үзара аңлашу урнашу, бала тәрбияләүдә берүк максатны күздә тоту. Педагогның һәм балалар бакчасының позитив имиджы булуы мөһим.

3.Бербөтенлек принцибы -тәрбия һәм белем бирүдә гаилә һәм җәмгыять институтларының аерылгысыз бербөтен булуына нигезләнгән. Әлеге принцип бала тәрбияләүдә гаилә белән балалар бакчасының эш стратегиясен билгели. Җәмгыяти тәрбиянең нигезе ул - балага социаль таләпләр системасы кую. Ата-аналарның тәрбияви тәэсире булып, балага карата мөхәббәт, аны куркынычсызлык белән тәэмин итү, аны ничек бар шулай кабул итү тора.

4.Минимакс принцибы - һәр гаиләгә дифференциальякынкилү, ата-аналар белән эчтәлекле, тактлы аралашу. Ата-аналар белән танышкач, педагог һәр гаиләнең үзенчәлеген ачыклай, аларның активлыгын күтәрү өчен планлы рәвештә шартлар тудыра.

5.Вариативлык принцибы - ата-аналарга тәрбия һәм белем бирү процессына кушылу һәм аралашуның формаларын тәкъдим итү: традицион һәм традицион булмаган, шәхси һәм төркемләп, дистанцион һәм кара-каршы аралашу.

6.Өзлексезлек принцибы өйдә һәм балалар бакчасында тәрбия бирүнең өзлексез баруын күз алдында тоту.

7.Ижадилык принцибы - тәрбия һәм белем бирү процессында барысына да ижадилык күрсәтергә мөмкинлек ачу.

Ата- аналар белән үзара бәйләнеш формалары.

1.Мәгълүмати чаралар -(телдән журнал, реклама буклеты; балаларга тәрбия һәм белем бирү сораулары буенча мәгълүмати белешмә хезмәте; мәгълүмати кәрзиннәр, хатлар; күрсәтмә психо-педагогик пропаганда һ.б.)

2. Оештыру эшләре- (ата-аналар җыелышы; анкеталар тугыру; җәмгыяти ата- аналар оешмаларын төзү; коференцияләр, ата-аналар белән берлектә педсоветлар һ.б.)

3.Культура-агарту чаралары - (ата-аналар өчен консультацияләр; тематик очрашулар; матур әдәбият буенча тематик күргәзмәләр оештыру; әңгәмә; дискуссияләр; ата-аналар кунакханәсе; түгәрәк өстәл һ.б.)

4. Оештыру-эшчәнлек - (ата-аналар белән берлектә үткәрелгән балаларның үсеш мониторингы, берләштерелгән ата-ана-бала проекты; күргәзмәләр; мастер-класслар; балалар, педагоглар, ата-аналар ижаты; ижади эшчәнлек өчен табигый һәм ташландык материаллар җыю; балалар бакчасын ремонтлауда һәм яшелләндерүдә катнашу; балаларның бакчадагы тормышын сурәтлэгән

буклет эзерләү; бакчада үткәрелгән чаралар турында фотоматериалларны электрон жибәрүдә булышу; үстерешле предметлы тирәлекнең сыйфатын тикшерүдә катнашу һ.б.)

5. Ата-аналарның педагогик процесста катнашуы - (ата-аналар катнашы белән шөгыйльләр; балаларга әкиятләр уку; балалар белән төрле темага әңгәмәләр кору; ата-аналар катнашы белән сәхнәләштерү; саф һавада йөргәндә, экскурсияләргә барган балаларны озату; ачык ишекләр, сәламәтлек көнендә катнашу һ.б)

2.4.1.Ата-аналар белән эшнең перспектив планы

	Эш төре	Вақыты	Жаваплы	Үтөлеш
	Ата-аналар жыелышы. Ата-аналарны эш дәфтәрләре белән таныштыру. “Ата-аналар сезнең өчен” стенд эшләү.	Август	Мәктәп администрациясе.Тәрбиячеләр	
	Көз айларына инструктаж үткәрү “Көзгә муллык” күргәзмә	Сентябрь	Тәрбиячеләр	
	Безнен канатлы дусларыбыз” ата-аналарны кошларга жимлекләр эшләргә өндәү “Юлда имин йөрибез” ширма ясау. Ата –аналар белән анкетирование үткәрү	Октябрь	Ата-аналар, тәрбиячеләр	
	“ Балаларның сәламәтлегенә һәм физик үсешенә игътибарны көчәйтү” чыгыш “Минем яраткан әнием” фото стенд эшләү Әниләр бәйрәме уздыру “Әниләрне бәйрәм белән котлыйбыз” ширма эшләү	Ноябрь	Ата-аналар,тәрбиячеләр	
	Әти-әниләр белән татар, рус телендәге мультфильм дисклары, телепередачалары турында әңгәмә кору. “Балаларның сорауларына ничек итеп дәрәс жавап бирергә.” “ Кар сыннары ясейк” ата-аналарны тарту “Яңа ел” иртәсен үткәрү Кыш айларына инструктаж үткәрү	Декабрь	Тәрбиячеләр Ата-аналар	

<p>“Баланың ялын дөрес оештыру” чыгыш Сыннар эшлэу Ата-аналар белән участка кышкы уеннар</p>	<p>Январь</p>	<p>Тәрбиячелэр Ата-аналар</p>	
<p>Ватанны саклаучылар көненә фотовыставка“Безнең яраткан әтибез” Әти-әниләр белән “Татар өе “ почмагын тулыландыру .</p>	<p>Февраль</p>	<p>Тәрбиячелэр, ата-аналэр.</p>	
<p>8 март көнне . Әнилэр өчен концерт “ Без кечкенә артистлар”. Әни белән бергэлэп рәсем ясыйбыз. выставка “ Язгы келэм ”</p>	<p>Март</p>	<p>тәрбиячелэр ата-аналар</p>	
<p>Участокта кошларны каршы алу максатыннан әти-әнилэр белән сыерчык оялары ясау. “Габдулла Тукай әкиятләренә иллюстрация” – әти-әнилэр белән берлектә рәсем күргәзмәсе “Баланы матур әдәбиятне яратырга ничек өйрәтергә” Яз айларына инструктаж үткэрү</p>	<p>Апрель</p>	<p>Тәрбиячелэр,ата-аналар</p>	
<p>Уку елына еллык күзәтү, мәктәпкәчә төркеменң диагностикасы. “Жәйге ялны ничек үткэрергә” Поход “әти-әни һәм мин” “Участокны яшелләндерү һәм баету”.</p>	<p>Май</p>	<p>тәрбиячелэр ата-аналар</p>	

3. ОЕШТЫРУ БҮЛЕГЕ
3.1. Режим дня
Подготовительная к школе группа (6 - 7 лет)

Мэктәпкәчә эзерлек төркеме		Подготовительная группа
Балалрын кабул итү, сәламәтлекләрен күзәтү, уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек, иртәнге гимнастика	7,30-8,30	Прием детей, осмотр, игры, самостоятельная деятельность, утренняя гимнастика
Гигиеник процедуралар иртәнге ашка эзерлек, иртәнге аш.	8,40-9,00	Гигиенический процедуры, подготовка к завтраку, завтрак
Бердәм белем бирү эшчәнлеге 1	9. 00 -9 .30	Непосредственная образовательная деятельность 1
Бердәм белем бирү эшчәнлеге 2	9.40 -10.10	Непосредственная образовательная деятельность 2
Бердәм белем бирү эшчәнлеге 3	10.20- 10.50	Непосредственная образовательная деятельность 3
Саф һавада булуга, эзерлек	11,00 -11 10	Подготовка к прогулке
Саф һавада булу, уеннар күзәтүләр, хезмәт. Урамнан керү, гигиеник процедуралар.	11,10-12.40	Прогулка, игры, наблюдения, труд. Возвращение с прогулки, гигиенические процедуры.
Матур әдәбият уку, төшке ашка эзерлек, аш вакыты	12,40-13,00	Чтение художественной литературы, подготовка к обеду, обед
Гигиеник роцедуралар. Йокыга эзерлек, йокы	13,00-15,00	Гигиенические процедуры, подготовка ко сну, дневной сон.
Йокыдан тору, гимнастика, чыныктыру процедуралары	15,00-15,15	Подъем, гимнастика, закаливающие процедуры
Төштән соңгы ашка эзерлек, аш вакыты	15,15-15,30	Подготовка к полднику, полдник
Мөстәкыйль эшчәнлек, саф һавада булуга эзерлек, саф һавада булу, уеннар, өйләргә озату	15,30-16,30	Самостоятельная деятельность, подготовка к прогулке, прогулка, уход детей домой.

Режим дня на теплый период года .

Мэктэпкэчэ эзерлек төркеме		Подготовительная группа
Балалрын кабул итү, сәламәтлекләрен күзәтү, уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек, иртэнге гимнастика	7,30-8,30	Прием детей, осмотр, игры, самостоятельная деятельность, утренняя гимнастика
Гигиеник процедуралар иртэнге ашка эзерлек, иртэнге аш.	8,40-9,00	Гигиенический процедуры, подготовка к завтраку, завтрак
Ирекле уеннар	9. 00 -9 .30	Самостоятельная деятельность, игры
Икенче иртэнге аш	9.30 -9 40 .	Подготовка ко второму завтраку, второй завтрак
Саф хавада булуга, эзерлек	9 40, -950	Подготовка к прогулке
Саф хавада булу, уеннар күзәтүләр, хезмәт. Урамнан керү, гигиеник процедуралар.	10.00 -12.40	Прогулка, игры, наблюдения, труд. Возвращение с прогулки, гигиенические процедуры.
Матур әдәбият уку, төшке ашка эзерлек, аш вакыты	12,40-13,00	Чтение художественной литературы, подготовка к обеду, обед
Гигиеник роцедуралар. Йокыга эзерлек, йокы	13,00-15,00	Гигиенические процедуры, подготовка ко сну, дневной сон.
Йокыдан тору, гимнастика, чыныктыру процедуралары	15,00-15,15	Подъем, гимнастика, закаливающие процедуры
Төштән соңгы ашка эзерлек, аш вакыты	15,15-15,30	Подготовка к полднику, полдник
Мөстәкыйль эшчәнлек, саф хавада булуга эзерлек, саф хавада булу, уеннар, өйләргә озату	15,30-16,30	Самостоятельная деятельность, подготовка к прогулке, прогулка, уход детей домой.

ОД* - Образовательная деятельность;

Самостоятельная деятельность* (игры, подготовка к образовательной деятельности, личная гигиена) (СанПиН 2.4.1.3049-13);

- Дневной сон – 2ч.;

- Прогулка-3ч.

3.2. Мәктәпкә эзерлек төркемендә төп белем биру эшчәнлеге расписаниесе.

Шөгьльләр челтәре

1 кечкенәләр төркеме	2 кечкенәләр төркеме	Уртанчылар төркеме	Зурлар төркеме	Мәктәпкә эзерлек төркеме
Дүшәмбе				
1.Ижади сәнгать – рәсем 9.00-9.10 2. физик тәрбия 9.40-9.50	1. ижади сәнгать-рәсем 9.00-9.55 2. физик тәрбия 9.40-9.55	1.Ижади сәнгать- рәсем 9.00-9.20 2.Физик тәрбия 10.10.-10.30. Р.в.-Рус теле	1.Ижади сәнгать- рәсем 9.00-9.25 2.физик тәрбия 9.40-10.05 3. Сөйләм үсеше рус теле 10.15-10.40	1.Ижади сәнгать-рәсем 9.00-9.30 2. физик тәрбия 9.40-10.10 3.сөйләм үсеше рус теле 10.20-10.50
Сишәмбе				
1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.10 2. Танып белү- әйләнә тирә белән танышу 9.40-9.50	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.15 2. Танып белү- әйләнә тирә белән танышу 9.40-9.55	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.20 2. Сөйләм телен үстерү 9.40-10.00	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.25 2.Танып белү ФЭМП. 9.40-10.05 3. Матур әдәбият белән танышу. 10.15-10.40	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.30 2.Танып белү ФЭМП. 9.40-10.10 3. Матур әдәбият белән танышу.
Чәршәмбе				
1. Матур әдәбият белән танышу.9.00-9.10 2. Физик тәрбия 9.40-9.50	1.Матур әдәбият белән танышу.9.00-9.15 2.Физик тәрбия 9.40-9.55	1.Сөйләм телен үстерү-матур әдәбият 9.00-9.20 2.Физик тәрбия 9.40-10.00	1.Сөйләм телен үстерү рус теле 9.00-9.20 2.Кисеп ябыштыруэвэлэу 9.35-10.05 3.Физик тәрбия саф һавада 10.30-10.55	1.Сөйләм телен үстерү рус теле 9.00-9.30 2.Кисеп ябыштыру/эвэлэу 9.35-10.10 3.Физик тәрбия саф һавада 10.30-11.00
Пәнжешәмбе				
1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.10 2. Сөйләм телен үстерү 9.40-9.50	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.15 2. Танып белү ФЭМП. 9.40-9.55	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.20 2. Танып белү ФЭМП. 9.40-9.55	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.25 2. Сөйләм телен үстерү 9.35-10.00	1.Ижади сәнгать-музыка 9.00-9.30 2. Танып белү ФЭМП. 9.40-10,10 3. Сөйләм телен үстерү һәм грамотага өйрәтү өчен эзерлек. 10.20-10,50
Жомга				
1.Ижади сәнгать – эвэлэу 9.00-9.10 2. физик тәрбия 9.40-9.50	1.Ижади сәнгать – эвэлэу/ кисеп ябыштыру 9.00-9.15 2. физик тәрбия 9.40-9.55	1.Ижади сәнгать – эвэлэу/ кисеп ябыштыру 9.00-9.20 2. физик тәрбия 9.40-10,00.	1. Ижтимагый тормыш күренешләре 9.00-9.25. 2физик тәрбия 9.40-10.00 3. Ижади сәнгать-рәсем 10.15-10.40	1. Ижтимагый тормыш күренешләре 9.00-9.30 2. физик тәрбия 9.40-10.10 3. Ижади сәнгать –рәсем 10.20-10.50.
Шимбә				
Социалж-коммуникатив үсеш (уеннар, хезмәт, күнел ачу)				

3.3. Төркемнең социаль паспорты

1	Төркемдәге балалар саны	5
	Кызлар	3
	Малайлар	2
2	Тулы гаиләдә тәрбияләнгән	5

3. Ата-аналарның белем алу дәрәжәләре

Югары белемле - 1

Урта һөнәри белемле - 1

Урта белемле - 3

Укыйлар - 0

4. Ата-аналарның социаль статуслары

2	Эшчеләр	5
5	Инвалидлар	-

5. Гаиләләрнең материал тәэмин ителешенә характеристика

Тулаем тәэмин ителгән	Уртача тәэмин ителгән	Аз керемле
5	-	-

6. Гаиләләрнең балалар бакчасы тормышында активлыгы

Гел катнашалар	Уртача	Катнашмыйлар
3	2	-

3.4. Сәламәтлек-профилактика планы

№	Чаралар эчтәлеге	Вакыт аралыгы	Жаваплылар
Хәрәкәт активлылығын оештыру			
1.	Иртәнге гимнастика.	көн саен	Тәрбияче
2.	ТББЭ	атнага 2 тапкыр, 1 тапкыр саф һавада	Тәрбияче
3.	Хәрәкәтле һәм халык уеннарын үз эченә алган саф һавада булу	көн саен, көнгә 2 тапкыр	Тәрбияче
4.	Көн буена балаларның мөстәкыйль хәрәкәт эшчәнлеге	көн саен	Тәрбияче
5.	Эшчәнлекләрдә һәм мөстәкыйль уеннар вакытында сәламәтләндерү: – күзләргә гимнастика; – бармак гимнастикасы; – сулыш гимнастикасы; – ял минутлары.	көн саен	Тәрбияче
6.	Музыкотерапия: йоклар алдынын музыка тыңлау, уяну, эшчәнлекләрдә, музыкаль коммуникатив уеннар	ежедневно в течение дня	Тәрбияче
Профилактик чаралар			
1.	Профилактик прививкалар	сезонлы рәвештә	Тәрбияче,фельдшер
2.	График буенча жилләтү	көн саен	Тәрбияче,кече тәрбияче
Чыныктыру чаралары			
1.	Саф һавада булу	көнгә 2 тапкыр	Тәрбияче
2.	Йокыдан уяну гимнастикасы	көн саен	Тәрбияче
3.	Терсәккә кадәр кул юуу	көн саен	Тәрбияче
4.	Яланаяк чирәмнән йөрү	май-август	Тәрбияче

3.5. Күнел ачу чаралары исемлеге

№	Йомгаклау чарасының исеме	Үткэрү вақыты
1.	Көз бэйрәме "Алтын көз"	Октябрь
2.	Әниләр бэйрәме	Ноябрь
3.	Яңа ел бэйрәме кичәсе	Декабрь
4.	Спорт бэйрәме "Сәламәт гаилә"	Ғыйнвар
5.	"Минем әти- иң шәбе " (әтиләр бэйрәме)	Февраль
6.	Шигырь бэйгесе	Февраль
7.	"Әни кирәк"-әниләр бэйрәменә багышланган кичә	Март
8.	Сау бул,бакча	Май
9.	Жину коне	Май
10.	"Тукай безнең күнелләрдә" бэйрәм-кичәсе	Апрель
11.	Сабантуй бэйрәме	Май

3.6. Программа һәм методика белән тәмин итү

Белем бирү өлкәләре	Үсешнең төп юнәлешләре	Эшчәнлек Төрө	Кулланылган программалар, методик әсбаплар
Социаль коммуника тив үсеш өлкәсе	Әхлакый кыйммәتلәр. Хезмәт. Куркынычсызлык	Уенга өйрәтү. Социаль үсеш Хезмәт тәрбиясе Хужалык-көнкүреш	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек / Төз.: З.М. Зарипова, Л.Н. Вәҗиева, Р.С. Зөфәрова һ.б. – Казан: ФОЛИАНТ, 2012 Р. Ш. Ахмадиева, Е.Е . Воронина, Д..М. Мустафин,. «Обучение детей дошкольного возраста правилам безопасного поведения на дорогах» Программа и Методические рекомендации. - М.: Мозаика - Синтез, 2010
Танып белү үсеш өлкәсе	Иң гади Математик күзаллау	Сенсорик үсеш Иң гади математик күзаллауны	Е.В.Колесникова “Математика для детей 6-7 лет” Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек / Төз.: З.М. Зарипова, Л.Н. Вәҗиева, Р.С.

	Әйләнә-тирә	формалаштыру Тирә-юнь белән таныштыру	Зөфәрова һ.б. – Казан: ФОЛИАНТ, 2012 К.В.Закирова, Р.А.Кадырова “Әхлак нигезе-матур гадәт” “Мәгариф”,2004
Сәнгати- эстетик үсеш өлкәсе	Продуктив эшчәнлек Музыка тәрбиясе	Рәсем Әвәләү Кисеп ябыштыру Музыка тәрбиясе	Комарова. Т.С. Изобразительная деятельность в детском саду. Программа и методические рекомендации. М.: Мозаика-Синтез, 2010. “Әй уныйбыз, уыйныйбыз...” Л. Н. Шәйдәева, Р. Ә. Кадыйрова. З. Ф. Бәдретдинов. Үстерешле уеннар. К.З.Закирова,Р.Ә.Кадыйрова. -Казан: Магариф,2013г,
Сөйләм үсеше	Сөйләм телен үстерү Укырга-язарга әзерләү	Матур әдәбият белән таныштыру	Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек / Төз.: З.М. Зарипова, Л.Н. Вәжиева, Р.С. Зөфәрова һ.б. – Казан: ФОЛИАНТ, 2012 Закирова К.В. «Балачак аланы». Хрестоматия для воспитателей и родителей. Шәехова Р.К. Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Авазларны уйнатып: методик кулланма, 2011.
Физик тәрбия үсеше	Здоровый образ жизни движения	Физик культура Төп хәрәкәтләр Спорт күнегүләре Спорт уеннары Хәрәкәтле уеннар Физкультура сәламәтләндрү эшчәнлеге культура- гигиена күнекмәләре	Л.И. Пензулаева «Физическая культура в детском саду». Старшая, подготовительная группа. - М.: Мозаика - Синтез, 2012. 1.К.В Закирова ,Л.Р.Муртазина Әй уыйныйбыз,уыйныйбыз..." "Мәгариф" нәщрияты, Казан . 2013 ел

3.7. Үстерешле-предметлы тирәлек. Материаль- техник тулыландыру

Белем бирү программасының юнәлеше	Төркем бүлмәсе,кабинетлар, жиһазлар исемлеге
--	---

<p>«Туганнан алып мәктәпкәчә» программасы Н.Е. Веракса, Т.С. Комарова, М.А. Васильева редакциясендә. — Русчадан Р.И. Хәлиуллина тәрж. — Казан: Татарстан Республикасы «ХӘТЭР» нәшр., 2016</p>	<p>Төркем бүлмәсе, жиһазлар исемлеге, өстәлләр, урындыклар, дидактические игры, с/р уеннар өчен уен- модульләр, китаплар, үстерешле плакатлар, уеннар, төзелеш өчен конструктор, таратма материал; матур әдәбият, өлкәннәр өчен педагогик литература, персонаж-уенчыклар.</p>
<p>Программа дошкольного образования «Изобразительная деятельность в детском саду» под редакцией Т.С. Комаровой, основная (рисование, лепка, конструирование)</p>	<p>Төркем бүлмәсе. Жиһазлар исемлеге, дидактик уеннар, сюжетлы-рольле уеннар өчен уен модульләре, китаплар, уеннар, үстерешле плакатлар, төзелеш өчен конструктор, таратма, күрсәтмә материал, матур әдәбият, зурлар өчен педагогик әдәбият, уенчык- персонажлар.</p>

Үстерешле предметлы тирәлек

2. Үстерешле предметлы тирәлек балалар белән өлкәннәрнең аралашу мөмкинлеге, бердәм эшчәнлеге, балаларның хәрәкәт активлыгы, шулай ук аларның ялгыз калу мөмкинлеге белән тәэмин итә.

3. Үстерешле предметлы тирәлек:

- төрле тәрбия һәм белем бирү программаларын тормышка ашыруны;
- милли культура, климат шартларын;
- балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алырга тиеш.

4. Үстерешле предметлы тирәлек бай эчтәлекле, үзгәрүчән, күпфункцияле, вариатив, аңлаешлы һәм куркынычсыз булырга тиеш.

Предметлы тирәлек белән тулыландыру тәрбия һәм белем бирү процессының бербөтенлек принципына, ФДББС буенча балаларның

психологик һәм шәхси үзенчәлекләренә, материалларның үзенә хас үзгәрүчән уеннар, дидактик материаллар белән тәэмин ителүенә, балалар белән өлкәннәрнең интегральләштерү принципына, балаларның уен, хәрәкәт активлыгы, эзләнү, тәҗрибә, конструктив, матур әдәбиятны кабул итү һәм коммуникатив эшчәнлегенә Кулланылган материалларның һәм жиһазларның сыйфат сертификатлары бар һәм алар гигиена, педагогик, эстетик таләпләргә җавап бирә алалар.

3.8 Кулланылган әдәбият

1. Основная образовательная программа дошкольной группы муниципального бюджетного образовательного учреждения «Старокиязлинская основная школа» Аксубаевского муниципального района Республики Татарстан
2. Примерная общеобразовательная программа дошкольного образования «От рождения до школы» / Н.Е. Вераксы, Т.С.Комарова, Н.А.Васильева. – М.: МОЗАИКА – СИНТЕЗ, 2014.
3. Зиннәтова Р. М., Гәрәева Л. Ә. Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге.
4. Комарова Т. С. Изобразительная деятельность в детском саду. Подготовительная,старшая группа Конспекты и планы занятий М.: Мозаика-Синтез, 2010.
5. Колесникова Е. В. Математика для детей 6-7лет: Методическое пособие.
6. Зиннәтова Р.М. Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге (зурлар төркеме)
7. Нәбиуллина Г.Ә. Татар телендә сөйләм үстерү (зурлар төркеме). - Казан: Татар.кит.нәш., 2016

Вариатив өлеш

1. **Хәзрәтова Ф. В. Туган телдә сөйләшәбез. Балалар бакчасында татар телендә тәрбия һәм белем бирү (5-7 яшьлек балалар) : тәрбиячеләр өчен методик кулланма/ Ф. В. Хәзрәтова, З. Г. Шәрәфетдинова, И. Ж. Хәбибуллина.— Казан : Татар. кит. нәшр., 2012..**
2. Балачак аланы: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-әниләре өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ, 2011.
- 3.Кашапова М.Ф. Иң татлы тел – туган тел: Балалар бакчасында сөйләм үстерү буенча методик кулланма. – Казан: Мәгариф, 2004.
- 4.Закирова К.В., Мортазина Л.Р. Балачак – уйнап –көлеп үсәр чак: балалар бакчасында уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма. – Казан: Редакционно-издательский центр, 2012.
- 5.Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе: методик кулланма / К.В.Закирова, Р.Ә.Кадыйрова, Г.М. Сафиуллина. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.